

רשומות

ספר החוקים

27 ביולי 2026

3571

י"ג באב התשפ"ו

עמוד

948 חוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 27 והוראת שעה), התשפ"ו-2026

תיקונים עקיפים:

פקודת המכרות – מס' 15

חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח-2008 – מס' 8

חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011 – מס' 7

חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 – מס' 160

חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 – מס' 36

חוק מערכי אכיפה מקומיים, התשע"א-2011 – הוראת שעה – מס' 19

חוק שמירת הניקיון (תיקון מס' 27 והוראת שעה), התשפ"ו-2026*

תיקון סעיף 1

1. בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –

(1) לפני ההגדרה "גרוטות רכב" יבוא:

"אתר טיפול בפסולת" – מקום, מפעל או מיתקן מורשה לפי כל דין שמתבצע בו טיפול בפסולת, לרבות אחסון ביניים;

"גזם" – חלקים של הצמח, כגון גזעי עצים, ענפים, זרדים ועלים, שנגזמו, נתלשו או נשרו ממנו, למעט תוצרת חקלאית²;

(2) אחרי ההגדרה "גרוטות רכב" יבוא:

"השבה" – פעולה שנועדה לאפשר שימוש בפסולת, בין השאר כתחליף לחומר אחת, לרבות מיחזור או השבה לאנרגיה;

"השבה לאנרגיה" – הפקת אנרגיה מפסולת באמצעות תהליך מבוקר או עיבוד חומרים לדלק או לחומר אחר לייצור אנרגיה³;

(3) אחרי ההגדרה "השלכה" יבוא:

"חוק אוויר נקי" – חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008⁴;

(4) אחרי ההגדרה "חוק הגנת הסביבה" יבוא:

"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981⁵;

"חוק פסולת אלקטרונית" – חוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב-2012⁶;

"חוק רישוי עסקים" – חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁷;

"חוק שירותי הובלה" – חוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997⁸;

"טיפול" – השבה או סילוק של פסולת, וכן פעולות הכנה ושלבי ביניים בתהליך כאמור;

"יצרן פסולת" – מי שפסולת נוצרת מפעילותו, בין כתוצר של עיסוקו ובין שלא כתוצר של עיסוק כאמור, באופן מכוון או כתוצר לוואי;

"כלי אצירה" – כלי קיבול מכל חומר שהוא, המשמש או מיועד לשמש לאצירת פסולת לכל פרק זמן⁹;

(5) אחרי ההגדרה "כלי שיט" יבוא:

"מוביל פסולת" – עוסק בפסולת שעיסוקו בהובלת פסולת;

"מיחזור" – עיבוד של פסולת למוצרים, לחומרים או לחומרי גלם, למטרה שלשמה יועד החומר או המוצר לראשונה או למטרה אחרת, למעט השבה לאנרגיה או מילוי חוזר;

* התקבל בכנסת ביום ג' באב התשפ"ו (17 ביולי 2026) [בישיבה שהחלה ביום כ"ח בתמוז התשפ"ו (13 ביולי 2026)]; הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 1612, מיום א' בניסן התשפ"ג (23 במרץ 2023), עמ' 586.

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142; התשפ"ד, עמ' 164.

² ס"ח התשס"ח, עמ' 752.

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

⁴ ס"ח התשע"ב, עמ' 530.

⁵ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

⁶ ס"ח התשנ"ז, עמ' 222.

"מילוי חוזר" – פעולת השבה שבה נעשה שימוש בפסולת לשיקום קרקע חפורה או לפעולות הנדסיות, כתחליף לשימוש בחומרים שאינם פסולת";

(6) אחרי ההגדרה "מכל למשקה" יבוא:

"הממונה" – עובד המשרד שהשר הסמיך לעניין חוק זה, למעט לעניין סעיף 2א;

"המנהל" – עובד בכיר של המשרד שהשר הסמיך לעניין הוראות לפי חוק זה, כולן או חלקן, בכל שטח המדינה, ולעניין סעיפים 1(1) ו-15 עד 15ט – עובד כאמור הכפוף במישרין למנהל הכללי של המשרד;

"מעבדה מוסמכת" – מעבדה שהרשות הלאומית להסמכת מעבדות שהוקמה לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997⁷, הסמיכה אותה לבצע בדיקות כאמור בסעיפים 7א(א) או 7ב(ב), והיא מחזיקה תעודה המעידה על כך;

"המרשם" – כמשמעותו בסעיף 7ב;

"סילוק" – פעולה בפסולת ובכלל זה הטמנה ושריפה שלא לשם הפקת אנרגיה, גם אם יש בפעולה תוצר לוואי של הפקת חומר או אנרגיה, למעט השבה;

"עודפי עפר" – אדמה שאינה מזוהמת ואינה מעורבת בפסולת אחרת, שהיא תוצר של חפירה בקרקע, לרבות חציבה, יישור הקרקע או פעולות כיוצא באלה, ואינה מיועדת לשימוש בתחומי האתר שממנו נחפרה;

"עוסק בפסולת" – מי שעושה פעולה הטעונה רישום או רישוי דרך עיסוק, בין כעיסוק עיקרי ובין כעיסוק נלווה לו, בין בעצמו ובין באמצעות אחר;

(7) בהגדרה "פסולת", המילים "למעט פסולת בנין וגרוטות רכב" – יימחקו;

(8) בהגדרה "פסולת בנין", "פסולת גושית", המילים "פסולת גושית" – יימחקו;

(9) אחרי ההגדרה "פסולת בנין" יבוא:

"פסולת גושית" – פסולת שמרכיביה הם בעלי נפח גדול, כגון רהיטים, אביזרים וציוד ביתי, ולמעט פסולת ציוד וסוללות, גזם ופסולת בנין;

"פסולת ציוד וסוללות" – כהגדרתה בחוק פסולת אלקטרונית;

"פעולה טעונה רישוי" – טיפול בפסולת, או פעולה אחרת בפסולת, מסוגים המנויים בחלק ב' לתוספת השנייה;

"פעולה טעונה רישום" – פעולה בפסולת מסוגים המנויים בחלק א' לתוספת השנייה;

"פעולה בפסולת" – הצבה או אספקה של כלי אצירה, או פינוי או הובלה של פסולת או טיפול בפסולת; לעניין הגדרה זו, "אספקה" – העמדת כלי אצירה לשימושו של אדם אחר, באופן קבוע או זמני, הנעשית דרך עיסוק, למעט מכירה;

"רישיון" – רישיון עוסק בפסולת שניתן לפי סימן ג' בפרק ג';

"רישיון מפעיל" – רישיון להפעלת אתר טיפול בפסולת בנין שניתן לפי סימן ז' בפרק ג';

⁷ ס"ח התשנ"ז, עמ' 156.

(10) אחרי ההגדרה "רכב" יבוא:

"רכב להובלת פסולת" – רכב מסחרי, רכב משא או רכב עבודה כהגדרתם לפי פקודת התעבורה, המשמש או מיועד לשמש להובלת פסולת, בכמות העולה על מטר מעוקב, למעט רכב של משווק המוביל פסולת ציוד וסוללות שנמסרה לו לפי סעיף 30 לחוק פסולת אלקטרונית";

(11) אחרי ההגדרה "רשות מקומית" יבוא:

"שימוש חוזר" – שימוש נוסף במוצר או ברכיב מתוך מוצר, שאינם פסולת, לאותה מטרה שלשמה יועדו בראשונה;
"תקן ישראלי" – כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג-1953⁸;

2. תיקון סעיף 2א בסעיף 2 לחוק העיקרי, ההגדרות "חוק אוויר נקי" ו"פסולת" – יימחקו.

3. אחרי כותרת פרק ג' לחוק העיקרי יבוא:
סימן א' בפרק ג' הוספת כותרת

"סימן א': אתרים לטיפול בפסולת".

4. בסעיף 7 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 7

(1) בסעיף קטן (א), במקום "לסילוק או לריכוז וטיפול" יבוא "לריכוז או לטיפול";

(2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) לא יפנה אדם פסולת מאחד הסוגים המפורטים בסעיף קטן (א), אלא לאתר ריכוז או טיפול בפסולת בעל רישיון לטפל באותו סוג פסולת לפי כל דין, ואם האתר אינו טעון רישוי כאמור – הוא מיועד לכך לפי הוראות שנקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית שהאתר בתחומה, אולם לענין פינוי פסולת בניין, יחולו הוראות סימן ז'".

5. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
הוספת סימנים ב' עד ז' וכותרת סימן ח' בפרק ג' הוספת סימנים ב' עד ז' וכותרת סימן ח' בפרק ג'

"סימן ב': מרשם

7א. (א) לא יעשה אדם, כדרך עיסוק, בין כעיסוק עיקרי ובין כעיסוק נלווה לו, בעצמו או באמצעות אחר, פעולה הטעונה רישום, אלא אם כן הוא רשום במרשם.

(ב) לא יעשה אדם שימוש כדרך עיסוק כאמור בסעיף קטן (א), אלא בכלי אצירה או ברכב להובלת פסולת מהסוגים המנויים בחלק ג' לתוספת השנייה שנרשמו במרשם ובהתאם להוראות לפי חוק זה.

(ג) בעל כלי אצירה או בעל רכב להובלת פסולת מהסוגים המנויים בחלק ג' לתוספת השנייה ירשום במרשם כלי כאמור המיועד להצבה או לשימוש כדרך עיסוק, ואשר נפחו גדול ממטר מעוקב.

(ד) הש, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים נוספים לרישום במרשם, והכול כדי להבטיח את האצירה, הפינוי וההובלה של הפסולת והטיפול בה, וכדי למנוע פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור.

⁸ ס"ח התשי"ג, עמ' 30.

- ניהול המרשם 27. (א) הממונה ינהל מרשם של עוסקים בפסולת, של כלי אצירה ושל רכב להובלת פסולת, מהסוגים המנויים בחלק ג' לתוספת השנייה; המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור ויפורסם באתר האינטרנט של המשרד, למעט לעניין כלי האצירה.
- (ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין אופן ניהול המרשם ולעניין הגשת הבקשה לרישום במרשם, הפרטים שייכללו בה והמסמכים שיצורפו אליה.
- (ג) הממונה רשאי לכלול במרשם נתונים מעובדים על פעילות העוסקים בפסולת, בין השאר בהתבסס על מידע שדווח לו, ויחולו לעניין המידע הוראות סעיף 15(ז1), בשינויים המחויבים.
- (ד) מי שרשום במרשם ידווח לממונה לאלתר אם חדל להתקיים בו תנאי מהתנאים לרישום במרשם לפי סעיף זה או אם חדל להיות עוסק בפסולת לפי הוראות חוק זה.
- בקשה לרישום במרשם 27. (א) המבקש להירשם במרשם יגיש לממונה בקשה מקוונת, במתכונת שפרסם הממונה ובצירוף אסמכתאות להוכחת עמידתו בתנאי הרישום; הממונה רשאי לדרוש ממגיש בקשה מידע ופרטים נוספים הדרושים לו לשם החלטה בבקשה.
- (ב) המבקש לרשום כלי אצירה או רכב להובלת פסולת כאמור בסעיף 7א(ב) או (ג) יכלול בבקשה את פרטי כלי האצירה או הרכב, פרטי הבעלים ואמצעי האיכון והבקרה שיותקנו בהם; החליט הממונה לרשום את כלי האצירה או הרכב במרשם, יודיע למבקש את מספר הרישום של הכלי או הרכב; בעל הכלי או הרכב יסמן את מספר הרישום על הכלי או הרכב באופן בולט שאינו ניתן להסרה, במתכונת שעליה הודיע לו הממונה המאפשרת את זיהוי הכלי או הרכב.
- הרישום במרשם 27. (א) נוכח הממונה כי התמלאו התנאים לרישום במרשם לפי הוראות חוק זה, ירשום את המבקש במרשם.
- (ב) מצא הממונה כי מתקיימות נסיבות שבשלהן אין לרשום את המבקש במרשם, יודיע על כך למבקש בהודעה מנומקת בכתב, וייתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו בסמוך לאחר מתן ההודעה; הוראות סעיף זה יחולו גם לעניין הנסיבות כאמור בסעיף 7ח.
- (ג) החלטת הממונה בבקשה לפי סעיף זה תינתן למבקש בתוך 30 ימים מיום שהוגשה, אולם הממונה רשאי לדחות את המועד למתן תשובה ב־30 ימים נוספים, אם נוכח כי הדבר דרוש לו לשם השלמת בדיקת הבקשה; דרש הממונה ממגיש הבקשה מידע ופרטים נוספים, לא יובא במניין התקופה כאמור פרק הזמן שעד להגשת מידע ופרטים כאמור.
- ביטול או התליה של רישום במרשם 27. הממונה רשאי, בהחלטה מנומקת ולאחר שנתן לעוסק בפסולת הזדמנות לטעון את טענותיו, לבטל את הרישום במרשם או להתלותו לתקופה שלא תעלה על שנה, בהתקיים אחד מאלה:

- (1) הרישום במרשם נעשה על יסוד מידע כוזב או מטעה;
- (2) חדל להתקיים בעוסק בפסולת אחד מהתנאים לרישום במרשם או שהוא חדל לעסוק בעיסוק נושא הרישום.

סימן ג': רישוי

חובת קבלת רישיון 17. בלי לגרוע מהוראות סעיף 7א, לא יעשה אדם, כדרך עיסוק, בין כעיסוק עיקרי ובין כעיסוק נלווה לו, בעצמו או באמצעות אחר, פעולה בפסולת הטעונה רישוי, אלא אם כן יש בידו רישיון לכך ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה, ובהתקיים כל אלה:

- (1) הוא אינו קטין או פסול דין;
- (2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל או תאגיד שהתאגד ונרשם בישראל או תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל ונרשם כחברת חוץ לפי סעיף 346 לחוק החברות, התשנ"ט-1999⁹;
- (3) לא מתקיימים לגביו הליכי חדלות פירעון או פשיטת רגל כהגדרתם בחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018¹⁰, או לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980¹¹, בהתאמה;
- (4) היה המבקש תאגיד – הוא לא החליט על פירוקו מרצון ובית המשפט לא מינה לו כונס נכסים או ציווה על פירוקו או מתקיימים לגביו הליכים כאמור;

(5) הוא הפקיד בידי הממונה ערבות של תאגיד בנקאי או של גוף מוסדי בסכום שלא יפחת, בכל עת, מהסכום הנקוב בתוספת השלישית, אם נקבע, לשם הבטחת טיפול בפסולת בהתאם להוראות לפי חוק זה, ובכלל זה טיפול בפסולת שפינה בניגוד להוראות לפי חוק זה; ואולם, מבקש שהוא רשות מקומית יהיה פטור מהוראות פסקה זו; בפסקה זו, "גוף מוסדי" – מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981¹², או חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹³;

(6) לעניין עיסוק בהובלת פסולת – יש בידו רישיון מוביל לפי חוק שירותי הובלה, אם נדרש רישיון כאמור;

(7) לא מתנהלת בעניינו חקירה פלילית, לא תלוי ועומד נגדו כתב אישום והוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לקבל את הרישיון.

- בקשה לרישיון 17. (א) המבקש רישיון יגיש לממונה בקשה מקוונת, במתכונת שפרסם הממונה ובצירוף אסמכתאות להוכחת עמידתו בתנאים למתן רישיון; הממונה רשאי לדרוש ממגיש בקשה מידע ופרטים נוספים הדרושים לו לשם החלטה בבקשה.

⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

¹⁰ ס"ח התשע"ח, עמ' 310.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.

¹² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

¹³ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

(ב) (1) המבקש רישיון לאתר טיפול בפסולת ימסור העתק מהבקשה ומכל מסמך שנלווה אליה או שנמסר לממונה לאחר הגשת הבקשה, עם הגשתם לממונה, לאיגוד ערים שעיקר עיסוקו שמירה על איכות הסביבה, שבתחומו נמצא או יימצא אתר הטיפול נושא הבקשה, ובאין איגוד ערים כאמור – ליחידה סביבתית ברשות המקומית שבתחומה האתר נמצא או יימצא.

(2) גורם כאמור בפסקה (1) שנמסר לו העתק בקשה או מסמך כאמור רשאי למסור לממונה את חוות דעתו לבקשה בתוך 90 ימים מהמועד שבו קיבל את הבקשה.

(3) בסעיף קטן זה, "יחידה סביבתית ברשות מקומית" – אגף או יחידה לאיכות הסביבה ברשות מקומית, שהשר הסמיך לעניין זה לפי בקשת ראש הרשות המקומית.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות בדבר הפרטים שיש לכלול בבקשה לרישיון.

שוכנע הממונה, על בסיס המלצה בכתב ממשטרת ישראל שנתן קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה, כי המבקש להירשם במרשם או המבקש רישיון מעורב במעשים העלולים לגרום לפגיעה בשלום הציבור וביטחונו או לפגיעה מהותית בענף הפסולת, רשאי הוא לסרב לרושמו במרשם או לתת לו רישיון; בהחלטתו יתחשב הממונה, בין השאר, בשיקולים אלו:

(1) מהותם, חומרתם ונסיבותיהם של המעשים המפורטים בהמלצת המשטרה והיותם מעשים המהווים עבירה;

(2) הזיקה בין הנסיבות והמעשים לפעילות בענף הפסולת;

(3) ביצוע המעשים הוא בשל השפעה שלא כדין של גורם המעורב בפשיעה חמורה;

(4) חלף הזמן מביצוע המעשים;

(5) היקף המעשים.

(א) השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע חובות, הגבלות ותנאים נוספים שיחולו על עוסק בפסולת ורשאי הוא לקבוע הוראות שונות לסוגים שונים של עוסקים בפסולת, לרבות כתנאי לרישום במרשם או למתן רישיון או לחידושם, והכול כדי להבטיח את האצירה, הפינוי, ההובלה של הפסולת והטיפול בה באופן שימנע או יצמצם ככל האפשר פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור, ובכלל זה במקורות מים, בקרקע, באיכות האוויר או בערכי טבע, גרימת מטרדי ריח או רעש, ומניעת השלכת פסולת או הבערתה שלא כדין, ובכלל זה הוראות בעניינים אלו:

77. שיקולים שבתוכן הציבור

78. חובות, הגבלות ותנאים נוספים החלים על עוסק בפסולת

(1) החובה להחזיק ולהשתמש במיתקנים או בציוד מתאימים במסגרת העיסוק בפסולת, ולהפעיל מערכת להבטחת איכות;

(2) החובה למסור למזמין הובלה של פסולת או שירות אחר מידע בדבר אופן ההובלה, סוג הטיפול בפסולת או התנאים לביצוע טיפול מיטבי בפסולת;

(3) דרישות שנועדו להבטיח טיפול נאות בפסולת, ולאפשר שימוש חוזר או שימוש נוסף בפסולת או בתוצרי הטיפול בה, ובכלל זה הוראות בעניין הפרדת סוגי פסולת ואיכות תוצרי הטיפול;

(4) דרישות לעניין תיעוד, רישום ודיווח.

(ב) הוראות כאמור בסעיף קטן (א) ייקבעו לאחר התייעצות עם שר האוצר לעניין היבטי עלות משקית; לא השיב שר האוצר לפניית השר בתוך 30 ימים, יראו אותו כאילו נתן את הסכמתו.

(ג) הממונה רשאי לתת לעוסק בפסולת הוראות נוספות בעניינים שבסמכות השר לקבוע בהם תקנות לפי סעיף קטן (א). אם מצא כי יש טעמים מיוחדים המצדיקים מתן הוראה פרטנית לאותו עוסק, ובלבד שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו; המנהל יפרסם נהלים ומדיניות כללית להפעלת סמכויותיו של הממונה בהתאם להוראות לפי פרק זה.

המנהל יקבע ברישיון את סוג הפסולת המותרת לטיפול ואת סוג הטיפול המותר בפסולת ורשאי הוא לקבוע ברישיון כאמור הוראות כדי להבטיח את תפקוד משק הפסולת ומתן שירות נאות לציבור בתחום העיסוק, בעניינים אלו:

(1) הבטחת המשכיות במתן השירות לציבור, לרבות זמני פעילות לשם הבטחת המשכיות כאמור;

(2) כמות הפסולת המותרת או המיועדת לטיפול;

(3) יעדים איכותיים וכמותיים של הטיפול, ובכלל זה תנאים שיבטיחו כי תוצרי הטיפול בפסולת באתר טיפול בפסולת שמתבצעות בו פעולות השבה או מיחזור יהיו מתאימים לשימוש ויתקיימו בהם התנאים הקבועים בסעיף זכ(ד);

(4) הוראות לעניין המסחר בתוצרי טיפול בפסולת ולעניין העברתם והובלתם, ובכלל זה מסירת מידע לרוכש, ולמעט הוראות לעניין קביעת המחיר.

(א) הממונה רשאי להתנות מתן רישיון בתנאים, לרבות בתנאים שיש לקיימם לפני מתן הרישיון, לשם מתן הגנה נאותה לסביבה או לבריאות הציבור, ומניעת מפגעים או מטרדים מהפעילות נושא הרישיון; המנהל יפרסם הוראות לעניין האסדרה האירופית, כהגדרתה בחוק אוויר נקי, שיש להתבסס עליה בקביעת התנאים ברישיון, ובעניינים שלגביהם לא ניתן להורות על אסדרה אירופית מסוימת – הוראות לעניין אופן הבחירה בהסדר שעליו יש להתבסס בהפעלת הסמכויות כאמור.

7.

מתן הוראות ברישיון לעיסוק בפסולת לעניין אספקת שירות

תנאים ברישיון

7.א.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), הממונה רשאי לקבוע ברישיון הוראות בעניינים המנויים בסעיפים 77 ו-78, בשינויים המחויבים, וכן בעניינים אלו:

(1) מניעה וצמצום של סיכונים, זיהומים או השפעות שליליות אחרות על הסביבה מפעילות האתר או המיתקן, לרבות במצבי הפעלה שונים ובתנאי הפעלה לא אופייניים, לרבות תנאים שיש לקיימם לפני הפעילות ולאחר סיום הפעילות;

(2) אמצעים ופעולות לתחזוקה ובטיחות נאותים של האתר או המיתקן;

(3) חובות מדידה, בדיקה, ניטור ודיגום, באתר או במיתקן ובסביבתו, של כל נתון הנדרש להערכת ההשפעה הסביבתית של האתר או המיתקן ופעילותו, ובכלל זה הדרכים והמועדים לביצוען, והאמצעים והשיטות לאיסוף, לעיבוד, לתיעוד ולהערכה של הנתונים;

(4) חובות לעניין עריכת רישום ותיעוד בכל הנוגע לקיום ההוראות לפי חוק זה בקשר להפעלת האתר או המיתקן, לרבות רישום קנייה או מכירה של פסולת ושל תוצרי הטיפול ושמירת מסמכים;

(5) חובות דיווח ומסירת מידע לממונה ולמנהל.

7.ב. סירוב לתת רישיון. הממונה, בהסכמת המנהל, רשאי לסרב לתת רישיון, אם מצא כי יש נסיבות שבשלהן אין לתת למבקש רישיון ולאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו.

7.ג. שינוי תנאים ברישיון. הממונה רשאי לשנות תנאים ברישיון, אם נוכח כי הדבר דרוש לשם עמידה בהוראות לפי חוק זה ולאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו, או לבקשת בעל הרישיון, ובלבד שלענין הוראות שקבע המנהל – לא ישונה ההוראות אלא בהסכמתו.

7.ד. השגה על תנאי או הוראה שיש להם השפעה משקית. עוסק בפסולת רשאי להגיש השגה בכתב על תנאי שקבע הממונה לפי הוראות סעיף 7.א, או על הוראה שנתן המנהל לפי סעיף 7.ז או דכח, או על שינוי תנאים כאמור בסעיף 7.ג, אם התקיים לטענתו אחד מאלה:

(1) התנאי או ההוראה עלולים לפגוע באופן משמעותי באיכות השירות לציבור בתחום הפסולת או למשק או לאספקת השירות;

(2) התנאי או ההוראה עלולים לייקר במידה ניכרת את עלות השירותים בתחום הפסולת באופן שיביא לעלייה משמעותית ביוקר המחיה בתחום;

(3) התנאי או ההוראה שונים באופן ניכר מתנאי או מהוראה באותו עניין שנקבע ברישיון אחר לגבי פעילות בעלת מאפיינים דומים בתנאים דומים;

(4) התנאי אינו מתיישב עם אמות מידה מקובלות לקביעת תנאים לגבי פעילות בעלת מאפיינים דומים בתנאים דומים, הקבועות בהסדר מתוך האסדרה האירופית שקביעת התנאי התבססה עליו בהתאם להוראות לפי סעיף 7יא;

(5) יש פער ניכר בין העלות הכרוכה בעמידה בתנאי ובין התועלת הסביבתית הצפויה מיישומו על פי אמות המידה המקובלות לעניין זה הקבועות בהסדר מתוך האסדרה האירופית שקביעת התנאי התבססה עליו בהתאם להוראות לפי סעיף 7יא;

(6) יש פער ניכר בין המועד שנקבע ברישיון ליישום התנאי או למתן ההוראה ובין התקופה הדרושה לכך לדעת מבקש הרישיון או בעל הרישיון.

(ב) השגה תוגש לוועדת ההשגות בתוך 21 ימים ממועד קביעת התנאי או מתן ההוראה; השגה תהיה מנומקת ויצורפו לה תצהיר ואסמכתאות לתמיכה בהתקיימות התנאים להגשתה.

(ג) נוכחה ועדת ההשגות כי השגה שהוגשה אינה עומדת בתנאים לפי סעיף קטן (א), רשאית היא לדחותה על הסף.

(ד) חברי ועדת ההשגות יהיו המנהל הכללי של המשרד והוא יהיה היושב ראש, הגורם המקצועי הבכיר במשרד האחראי לתחום הפסולת והממונה על התקציבים או מי שהמנהל הכללי של משרד האוצר מינה מקרב עובדי משרדו.

(ה) המניין החוקי לשיבת ועדת ההשגות יהיה רוב חבריה ובהם היושב ראש.

(ו) החלטת ועדת ההשגות תתקבל ברוב דעות המשתתפים בשיבת הוועדה שבה התקבלה ההחלטה; היו הדעות שקולות, תכריע דעתו של יושב ראש הוועדה.

(ז) ועדת ההשגות תקבע את סדרי עבודתה ואת סדרי דיוניה, אם לא נקבעו לפי חוק זה.

(ח) קיום ועדת ההשגות, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו בשל הפסקת כהונתו של חבר מחברי הוועדה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שיכהנו בה רוב חבריה ובהם היושב ראש.

7טו. תוקפו של רישיון יהיה לעשר שנים, וניתן לחדשו לתקופות נוספות של עשר שנים בכל פעם.

תקופת רישיון
וחדושו

7טז. הממונה, בהסכמת המנהל, רשא, לאחר שנתן לעוסק בפסולת הזדמנות לטעון את טענותיו, לסרב לחדש את רישיונו, לבטלו או להתלותו לתקופה שלא תעלה על שנה, בהתקיים אחד מאלה:

סירוב לחדש
רישיון, ביטולו
או התלייתו

(1) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב או מטעה;

- (2) חדל להתקיים בעוסק בפסולת אחד מהתנאים למתן הרישיון או שהוא חדל לעסוק בעיסוק נושא הרישיון;
- (3) העוסק בפסולת הפר תנאי מהותי מתנאי הרישיון או הוראה מהותית מהוראות לפי חוק זה;
- (4) פעילות העוסק בפסולת גורמת זיהום ניכר, מתמשך או חוזר ונשנה, או סיכון לסביבה או לציבור או מפגע אחר, והממונה נוכח כי לא ניתן למנוע באופן סביר את המשך הזיהום, הסיכון או המפגע בדרך אחרת;
- (5) בשל שיקולים שבטובת הציבור כאמור בסעיף 7ח.

סימן ד': היתר אחוד ורישיון עסק

7ז. (א) בסעיף זה –

בקשה להיתר
פליטה אחוד או
להיתר רעלים
אחוד

"היתר אחוד" – היתר הכולל תנאים והוראות שהממונה או המנהל רשאי לקבוע ברישיון או ברישיון מפעיל לפי חוק זה, וכן תנאים והוראות כאמור בפסקה (1) או (2), או שתיהן, ויכול שיכלול גם תנאים והוראות לפי פסקה (3);

(1) תנאים והוראות לעניין כלל ההיבטים הסביבתיים הנוגעים למקור פליטה טעון היתר כמשמעותו בסעיף 17 לחוק אוויר נקי, לשם מניעה וצמצום של זיהום אוויר לפי הוראות סימן ב' בפרק ד' בחוק אוויר נקי;

(2) תנאים והוראות לשם הגנה על הסביבה או על בריאות הציבור לפי חוק החומרים המסוכנים;

(3) תנאים והוראות לשם הבטחת איכות נאותה של הסביבה או מניעת מפגעים ומטרדים לפי חוק רישוי עסקים;

"היתר פליטה" – כהגדרתו בחוק אוויר נקי, לרבות היתר פליטה אחוד כהגדרתו בחוק האמור;

"היתר רעלים" – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, לרבות היתר רעלים אחוד כהגדרתו בחוק האמור;

"חוק החומרים המסוכנים" – חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993¹⁴.

(ב) על אף האמור בסעיפים 7א ו-7ו –

(1) עוסק בפסולת המבקש לבצע פעולה בפסולת הטעונה רישיון לפי חוק זה, הטעונה, כולה או חלקה, גם היתר פליטה או היתר רעלים, יגיש לממונה כהגדרתו בחוק אוויר נקי או בחוק החומרים המסוכנים, לפי העניין, בקשה להיתר אחוד לפי העניין, ולא יגיש בקשה לרישיון לפי חוק זה; ואולם, התנאים למתן רישיון לפי חוק זה יחולו גם לעניין בקשה להיתר אחוד כאמור;

¹⁴ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

(2) בבקשה להיתר אחוד ייכללו מידע ופרטים לפי סעיף 17;

(3) ניתן לעוסק בפסולת היתר פליטה או היתר רעלים, יהיה הממונה כהגדרתו בחוק אוויר נקי או בחוק החומרים המסוכנים, לפי העניין, רשאי לקבוע בהיתר כאמור תנאים שניתן לקבוע ברישיון לפי חוק זה, ויראו את ההיתר ותנאיו כרישיון לפי חוק זה, ובלבד שלעניין הוראות שבסמכות המנהל לקבוע לפי חוק זה – לא ייקבעו התנאים אלא בהסכמת המנהל;

(4) תנאים בהיתר אחוד שנקבעו בהסכמת המנהל, לא ישונו אלא בהסכמתו;

(5) לא יחודש, יבוטל או יותלה היתר אחוד, אלא בהסכמת המנהל.

דיח. (א) לא יינתן רישיון או היתר זמני לעסק החייב ברישוי לפי חוק רישוי עסקים (בסעיף זה – רישיון עסק), ושהפעילות בו טעונה גם רישיון לפי חוק זה, אלא לאחר שניתן רישיון לפי חוק זה.

(ב) ניתן לאדם רישיון לפי חוק זה, יראו את הרישיון האמור ותנאיו כאישור למתן רישיון עסק ותנאים שנקבעו בו בידי נותן האישור, לשם הבטחת המטרה האמורה בסעיף 1(א)(1) לחוק רישוי עסקים; לא יידרש לגבי אותו עסק אישור אחר לפי חוק רישוי עסקים ולא ייקבעו ברישיון העסק שלו תנאים אחרים להבטחת המטרה האמורה; בסעיף זה, "נותן האישור" – כמשמעותו בסעיף 6 לחוק רישוי עסקים, מטעם השה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא יחולו לעניין רישיון שרואים אותו כאישור לפי חוק רישוי עסקים, ולעניין תנאיו, ההוראות לפי חוק רישוי עסקים; ואולם –

(1) הסמכויות לפי סעיפים 19 ו-19ב לחוק רישוי עסקים יהיו נתונות לגורם אכיפה מוסמך כאמור בסעיף 19א לאותו חוק, גם לעניין אכיפת תנאיו של רישיון לפי חוק זה;

(2) הסמכויות לפי סעיף 28א לחוק רישוי עסקים יהיו נתונות לעובד רשות מקומית שהוסמך למפקח לפי סעיף 28(א)(2) לאותו חוק, גם לעניין רישיון לפי חוק זה, ובלבד שבהפעלת סמכויותיו כאמור יפעל עובד הרשות המקומית לפי הנחיותיו של הממונה, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 28ב לחוק האמור.

סימן ה': אמצעי איכון ובקרה על הובלת פסולת

חובות מוביל פסולת. דיט. (א) בלי לגרוע מהוראות סימנים ב' ו'ג', מוביל פסולת לא יוביל פסולת מהסוגים המנויים בתוספת השנייה, אלא ברכב להובלת פסולת הרשום במרשם והנושא בכל עת אמצעי איכון ובקרה כמפורט בחלק א' לתוספת הרביעית, המופעלים

באופן רציף ומחוברים למערכת המקוונת המאובטחת לאיכון ובקרה לפי הוראות סימן זה (בחוק זה – המערכת המקוונת), ובלבד שהתקיימו גם אלה:

(1) אם הממונה פרסם תקנים או הוראות לפי סעיף זכא(א) – אמצעי האיכון והבקרה תואמים את התקנים או ההוראות האמורים;

(2) אם הרכב נושא כלי אצירה, מתקיימות גם לגבי כלי האצירה דרישות האיכון והבקרה כאמור בפרט 1 בחלק א' לתוספת הרביעית והוראות סעיף זכא.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), המנהל, בהסכמת המפקח על התעבורה כהגדרתו בפקודת התעבורה, רשאי לפטור סוגי כלי רכב מהתקנה של אמצעי איכון ובקרה מסוים המנוי בחלק א' לתוספת הרביעית, אם נוכח כי ההתקנה אינה מעשית בהתחשב בסוג כלי הרכב וסוג אמצעי האיכון והבקרה, ובלבד שאין בכך כדי לסכל את אפשרות האיכון והבקרה של כלי הרכב; הודעה על פטור כאמור תפורסם ברשומות.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), מוביל פסולת הרשום במרשם, רשאי להפסיק את האיכון הרציף של רכב להובלת פסולת אשר משקלו או סיווגו בהתאם לרישיון הרכב הוא כמפורט בחלק ב' לתוספת הרביעית, או של כלי אצירה המותקן על רכב כאמור, בעת שימוש ברכב שאינו שימוש של הובלה של פסולת מסוגי הפסולת המנויים בתוספת השנייה; בלי לגרוע מכל סמכות לפי סעיף זה, הממונה רשאי לתת לבעל רכב כאמור הוראות להבטחת התייעוד, הבקרה והדיווח על הפעלת והפסקת איכון כאמור.

(ד) מוביל פסולת ימסור לנהג רכב להובלת פסולת הודעה על איכון של הרכב ועל העברת הנתונים בזמן אמת למערכת המקוונת, וכן על שמירת הנתונים לתקופה של שלוש שנים; בהודעה יצוינו הפרטים לפי סעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות.

(ה) מוביל הפסולת ישמור העתק מההודעה כאמור בסעיף קטן (ד) לתקופה של שלוש שנים לפחות, אולם אי-שמירת הודעה לנהג או אי-שמירת ההעתק אין בהן כדי לפגוע בתוקפם של הנתונים.

(א) על הובלת פסולת יחולו הוראות לפי סעיפים 13 ו-14 לחוק שירותי הובלה; בלי לגרוע מהוראות החוק האמור, ייכללו בשטר המטען פרטים לשם בקרה על הובלת הפסולת מנקודת המוצא ועד יעד הפריקה, ובכלל זה פרטי יצרן הפסולת וסיווג הפסולת והרכבה.

שטר מטען

זכ.

(ב) פרטים כאמור בסעיף קטן (א) ימולאו במתכונת שפרסם הממונה לפי סעיף זכא(א)(2), וידווחו באופן מקוון למערכת המקוונת, בין השאר על בסיס אמצעי איכון ובקרה שהותקנו על כלי האצירה או על הרכב להובלת פסולת לפי סעיף זט.

(ג) מוביל הפסולת ימלא את הפרטים הנדרשים כאמור בסעיף קטן (א), ויקבל את אישורו בכתב של יצרן הפסולת ושל מפעיל האתר שבו נקלטה הפסולת, לפי העניין, על גבי שטר המטען.

(ד) לאחר פריקת הפסולת, ישלח מוביל הפסולת העתק של שטר המטען ליצרן הפסולת ולאתר שבו נפרקה הפסולת.

(ה) הממונה רשאי לדרוש לעיין ולקבל העתק של שטר מטען המצוי בידי יצרן פסולת, מוביל פסולת או בעל אתר לטיפול בפסולת; נדרש יצרן פסולת, מוביל פסולת או בעל אתר לטיפול בפסולת להמציא שטר מטען כאמור, ימציאו במועד ובאופן שצוינו בדרישה.

(ו) השר, בהסכמת שר התחבורה והבטיחות בדרכים, רשאי –

(1) להסמיך מפקחים מקרב עובדי המשרד לפי חוק הגנת הסביבה בסמכויות פיקוח לפי סעיף 15 לחוק שירותי הובלה לעניין הוראות לפי סעיפים 13 ו-14 לחוק שירותי הובלה;

(2) בלי לגרוע מהוראות סעיף 12, להסמיך פקחים מקרב עובדי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים שהוסמכו לפי סעיף 15 לחוק שירותי הובלה, לפקח על קיום הוראות חוק זה לעניין שטר מטען.

(ז) אכיפת הוראות לעניין שטר מטען באמצעות מפקחים או פקחים כאמור בסעיף קטן (ו) תיעשה בהתאם לנוהל משותף שיקבעו המפקח לפי חוק שירותי הובלה והמנהל.

7כא. (א) הממונה רשאי לפרסם באתר האינטרנט של המשרד את כל אלה:

אמצעי איכון
ובקרה והתחברות
למערכת המקוונת

(1) תקנים ישראליים שעל אמצעי איכון ובקרה לעמוד בדרישותיהם, ושיטות בדיקה לעמידה בדרישותיהם באמצעות מעבדה מוסמכת;

(2) לאחר התייעצות עם ראש הרשות להגנת הפרטיות – הוראות לעניין אופן התחברות למערכת המקוונת שבאמצעותה יועבר לממונה מידע מאמצעי האיכון והבקרה, וכן מידע משטרי מטען על ידי מוביל פסולת.

(ב) הממונה יפרסם ברשומות הודעה בדבר פרסום תקנים או הוראות כאמור בסעיף קטן (א), וכן בדבר עדכונם.

(ג) (1) השר רשאי לקבוע הוראות נוספות על האמור בסעיף קטן (א) והוראות לעניין תקנים בין-לאומיים שעל אמצעי האיכון והבקרה לעמוד בדרישותיהם; הוראות כאמור לעניין היבטים של הגנת הפרטיות ואבטחת מידע ייקבעו בהסכמת שר המשפטים.

(2) נקבעה בתקנות חובה כאמור בפסקה (1), יראו החזקה באישור מסוג שקבע השר באותן תקנות כעמידה בחובה.

7כב. (א) מידע אישי במערכת המקוונת יישמר תוך שימוש במערכות תוכנה וחומרה מהימנות המקנות רמה גבוהה של זמינות ואמינות ומעניקות הגנה ברמה גבוהה מפני חדירה, גישה לא מורשית, דליפה, שיבוש, הפרעה או גרימת נזק למידע.

(ב) פרטים מזהים במערכת המקוונת יישמרו בנפרד (בסעיף זה – מאגר הפרטים המזהים), ייאספו וישמשו למטרות אלה בלבד:

(1) חקירה או העמדה לדין בשל עבירות לפי חוק זה או עבירות לפי דין אחר שעניינן אצירה, פינוי, הובלה של פסולת, טיפול בה או השלכתה שלא כדין;

(2) אכיפה בשל הפרות לפי חוק זה או לפי דין אחר שעניינן אצירה, פינוי, הובלה של פסולת, טיפול בה או השלכתה שלא כדין.

(ג) גישה לפרטים המזהים ושימוש בהם יתאפשרו רק אם היה יסוד סביר לחשד כי בוצעה עבירה כאמור בסעיף קטן (ב)(1) או יסוד סביר להניח כי בוצעה הפרה כאמור בסעיף קטן (ב)(2).

(ד) (1) המנהל ייתן הרשאות גישה למידע אישי, בהתאם למדיניות שייגבש, למי שהמידע נדרש לו למטרות המנויות בסעיף קטן (ב) או למטרות של זיהוי, מניעה או סיכול של עבירות או הפרות כאמור באותו סעיף קטן, לשם מילוי תפקיד שהוסמך לבצעו לפי דין, ובאופן שימוצה, ככל האפשר, את הסיכון לפגיעה בפרטיותו של אדם, בשים לב לחלופות טכנולוגיות אפשריות למתן הרשאות גישה כאמור.

(2) לא תותר גישה לפרטים מזהים במערכת אלא למי שקיבל הרשאה כאמור בפסקה (1) ובכפוף להוראות סעיף קטן (ג).

(3) המנהל רשאי לתת הרשאת גישה לעובד של רשות מקומית שהוסמך לביצוע פיקוח ואכיפה לפי חוק זה, לגבי תחום הרשות המקומית שלגביה הוסמך אולם פרטים מזהים השמורים במערכת המקוונת יימסרו לעובד כאמור בלי שתניתן לו הרשאת גישה למאגר הפרטים המזהים; לא ייגבה תשלום מרשות מקומית בעד מסירת פרטים כאמור.

(ה) אדם שקיבל מידע אישי לפי סימן זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש אלא למטרות המנויות בסעיף קטן (ב) או לפי צו של בית משפט.

(ו) המידע במערכת המקוונת יישמר לתקופה של שלוש שנים, ולאחריה יימחק ממנה מידע אישי, אלא אם כן נמצא כי הוא נדרש לחקירה, להעמדה לדין או לאכיפה של עבירות או הפרות מסוימות.

(ז) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין התנאים לשימוש במידע אישי שנאסף לפי סימן זה, ובכלל זה החזקתו, שמירתו ומחיקתו.

(ח) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכות עובדי המשרד לעשות שימוש במידע במערכת המקוונת גם למטרות סטטיסטיות לשם מילוי תפקידם לפי דין, ובלבד שתוצרי השימוש לא יכללו מידע אישי.

(ט) בסעיף זה –

”מידע אישי” – כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות;

”פרט מזהה” – שם פרטי, שם משפחה, מספר זהות, מספר דרכון או מספר מזהה אחר שניתן על ידי רשות שלטונית ליחיד.

סימן ו': סייגים ותנאים לעניין רשויות מקומיות

דכג. (א) לעניין הוראות סימנים ב' ג' ו'ה, לא יראו רשות מקומית כעוסק בפסולת אם היא מציבה כלי אצירה, מפנה פסולת, מובילה אותה או מטפלת בה, ומתקיים אחד מאלה:

(1) הפסולת נוצרת בתחומה, ולעניין טיפול בפסולת – אף אם נוצרה בחלקה בתחום רשות מקומית אחרת;
(2) היא פועלת לפי הוראות סעיף 233א לפקודת העיריות או בתחומי רשות מקומית שבה מכהנת מועצה ראשונה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), ביצעה רשות מקומית את הפעולות המנויות באותו סעיף קטן באמצעות אדם אחר מטעמה, שאינו עובד שלה, לא יהיה אותו אדם פטור מחובת רישום או רישיון או מכל חובה אחרת המוטלת על עוסק לפי חוק זה.

דכד. (א) הייתה רשות מקומית פטורה מחובת רישום או רישוי לפי סעיף דכג, רשאי הממונה לקבוע את אותם תנאים לעיסוקה שהיה מוסמך להטילם לפי סעיפים דט ו'זיא, לולא היה העוסק רשות מקומית, והרשות המקומית חייבת לקיים תנאים אלה; ואולם –

(1) לעניין רכב בבעלות רשות מקומית המיועד להובלת פסולת בניין יחולו חובת התקנת הרכיבים המופיעים בפרטים 2 ו'3 בחלק א' לתוספת הרביעית, והוראות סעיף דכ;

סייג לתחולה על רשויות מקומיות

תנאים לפעולת רשות מקומית

(2) לעניין אתר לטיפול בפסולת בניין המופעל בידי רשות מקומית יחולו הוראות סעיף דכח(ג) עד (ח), ולעניין סעיף דכח(ג) – רשות מקומית תהיה רשאית להעביר פסולת גם לאתר טיפול שרשות מקומית אחרת הקימה ומפעילה.

(ב) תשלומים שעל רשות מקומית לשלם למובילי פסולת בניין או למפעילי אתרים לטיפול בפסולת בניין ישולמו לפי הוראות סעיף דכב.

(ג) בלי לגרוע מכל תוצאה שנקבעה בדין אחר לאי-קיום חובה המוטלת על רשות מקומית, דין אי-קיום תקנות או תנאים כאמור בסעיף קטן (א) בידי רשות מקומית כדין אי-קיום תקנות או תנאים בידי מי שעוסק בעסק טעון מרשם או רישיון.

סימן ז': פעולות בפסולת שהיא פסולת בניין

הגדרות – סימן ז' דכה. בסימן זה –

“אתר” – לרבות מיתקן או מפעל;

“אתר מורשה” – אתר טיפול בפסולת בניין, שמפעילו הוא בעל רישיון מפעיל;

“יצרן פסולת בניין” – מי שמבצע עבודת בנייה שבמהלכה נוצרת פסולת בניין, לפי הסכם בינו ובין בעל הנכס, המחזיק בנכס או מי מטעמו, לביצוע אותה עבודה (בהגדרה זו – קבלן), ובהיעדר קבלן – בעל הנכס, המחזיק בנכס או מי מטעמו, המבצע בעצמו עבודת בנייה גם אם הסתייע במהלך העבודה כאמור באנשי מקצוע;

“כלי אצירה רשום” – כלי קיבול לאצירת פסולת בניין, שנושא אמצעי זיהוי, סימון, מעקב ובקרה בהתאם להוראות סעיף דל, הרשום במרשם;

“מוביל מורשה” – עוסק בהובלת פסולת בניין הרשום במרשם; “מנגנון תשלומים” – מנגנון תשלומים מורשה לפי הוראות סעיף דכט;

“רשות מקומית” – כל אחד מאלה: עירייה, מועצה מקומית, וכן איגוד ערים שבין תפקידיו איסוף ופינוי של פסולת.

(א) נוסף על האמור בסימן ג', המבקש להפעיל אתר טיפול בפסולת בניין יגיש לממונה בקשה לרישיון מפעיל הכוללת את כל אלה (בסעיף זה – בקשה):

בקשה למתן רישיון דכו. להפעלת אתר טיפול בפסולת בניין

(1) פרטים על המבקש ועל האתר, ובכלל זה תיאור האתר שבו תתקיים הפעילות נושא הבקשה, וכן התשתיות, התהליכים, המיתקנים והפעילויות הכלולים באתר וההשפעות הצפויות על הסביבה מפעילות האתר, ולעניין אתר נייח – תנאי האתר וסביבתו;

(2) הטכניקה המוצעת ליישום באתר וטכניקות אחרות למניעה ולצמצום של השפעות שליליות על הסביבה או על בריאות הציבור הנובעות מהטיפול בפסולת הבניין;

(3) תוצרי הטיפול בפסולת הבניין ואפשרויות השימוש בהם.

(ב) עוסק בפסולת בניין יערוך את הבקשה לפי הוראות חוק זה, ובכלל זה לפי מודלים, דוגמאות, טפסים, שיטות, הוראות ונהלים מקצועיים המשקפים את המידע הנדרש לפי סעיף קטן (א), והכול לפי הנחיות שפרסם הממונה באתר האינטרנט של המשרד; הודעה על פרסום הנחיות כאמור ועל כל שינוי שלהן תפורסם ברשומות.

(ג) הממונה רשאי לדרוש ממגיש בקשה מידע ופרטים נוספים הדרושים לו לשם קבלת החלטה בבקשה, וכן רשאי הוא לפטור את מגיש הבקשה מהגשת מידע או פרט מהפרטים המנויים בסעיף זה, אם ראה שיש בידיו מידע מספק לשם קבלת החלטה בבקשה.

7כז. (א) הממונה ייתן רישיון מפעיל למבקש, לאחר ששוכנע כי מתקיימים לגביו כל אלה:

תנאים למתן רישיון מפעיל

(1) הוא מחזיק, לגבי האתר, בהיתר לפי הוראות חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹⁵, אם הוא נדרש;

(2) המבקש או בעל השפעה ניכרת בו אינו בעל עניין במוביל מורשה;

(3) מוביל מורשה אינו בעל השפעה ניכרת במבקש.

(ב) בסעיף זה –

"אמצעי שליטה", בתאגיד – כל אחד מאלה:

(1) הזכות למנות דירקטור או מנהל כללי;

(2) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לה של תאגיד אחר;

(3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד;

(4) הזכות לחלק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו, בעת פירוק;

"בעל עניין" ו"החזקה" – כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹⁶;

"השפעה ניכרת" – היכולת להשפיע על פעילותו של תאגיד השפעה של ממש, בין לבד ובין יחד עם אחרים או באמצעותם, הנובעת מכוח החזקת אמצעי שליטה בו או בתאגיד אחר, לרבות יכולת הנובעת מתקנון התאגיד, מכוח חוזה בכתב, בעל פה או באופן אחר, או יכולת

¹⁵ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

¹⁶ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

הנובעת מכל מקור אחר; בלי לגרוע מכלליות האמור, וראו אדם כבעל השפעה ניכרת בתאגיד אם הוא מחזיק 25 אחוזים או יותר מאמצעי שליטה כלשהו או מזכויות רכושיות כלשהן בתאגיד.

חובות בעל רישיון זכא. (א) (1) בעל רישיון מפעיל יתקשר בתנאים שוויוניים עם כל יצרן פסולת שיפנה אליו לשם טיפול בפסולת הבניין שברשות יצרן הפסולת האמור, באתר מורשה שבעל הרישיון מחזיק ברישיון לגביו ולטיפול בפסולת, כאמור בסעיף 7בז.

(2) בעל רישיון מפעיל לא יתנה את מתן השירות או את ביצוע ההתקשרות בכל תנאי שאינו תנאי מסחרי סביר ושוויוני, ובכלל זה אינו רשאי להתנות תנאים לעניין זהות המוביל המורשה.

(3) נוכח המנהל כי בעל רישיון מפעיל אינו מקיים את חובותיו לפי סעיף זה, רשאי הוא לתת לו הוראות לשם הבטחת מתן השירותים על ידו בתנאים שוויוניים, לרבות לעניין איסור הפליה במחיר השירות, איכות השירות ואספקתו.

(ב) בעל רישיון מפעיל יקבל פסולת בניין מכל מוביל מורשה שיפנה אליו פסולת בניין שלגביה התקשר עימו יצרן פסולת, בתנאים שוויוניים; נוכח המנהל כי בעל רישיון אינו מקיים את חובותיו לפי סעיף זה, רשאי הוא לתת לבעל הרישיון הוראות לשם הבטחת מתן השירותים על ידו בתנאים שוויוניים, לרבות לעניין מחיר השירות, בהתייעצות עם חשב המשרד, איכות השירות ואספקתו.

(ג) בעל רישיון מפעיל לא יעביר פסולת בניין מהאתר המורשה אלא לאתר מורשה אחר.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), בעל רישיון מפעיל רשאי להעביר לאחר תוצרי מיחזור של פסולת בניין העומדים בדרישות הטכניות לשימוש לאותן מטרות ובאופן שעומד בהוראות כל תקן או דרישה חוקית לגבי אותו תוצר, אם ישנה; ואולם, בעל רישיון מפעיל לא יעביר את תוצרי המיחזור כאמור אם המנהל הודיע לו כי השימוש בתוצר, על כל צורותיו, עלול לגרום להשפעה שלילית עודפת על הבריאות או הסביבה.

(ה) בעל רישיון מפעיל ינהל רישום מלא ומפורט של כל אלה:

(1) כמויות פסולת הבניין שנכנסו לאתר המורשה שלגביו ניתן הרישיון והמועד שנכנסו לאתר, פרטי כלי האצירה, פרטי המוביל המורשה וכלי הרכב המוביל את כלי האצירה, שם הנהג, פרטי יצרן פסולת הבניין ומשקל פסולת הבניין;

(2) כמויות פסולת הבניין שטופלו או סולקו באתר המורשה, כמויות פסולת הבניין שמוחזרו, סולקו, הוטמנו או טופלו באופן אחר באתר, וכמויות פסולת הבניין או תוצרי הטיפול בפסולת הבניין שהועברו למקום אחר, ופרטי המקום האחר כאמור, והכול לפי משקל וסוג פסולת הבניין או תוצרי הטיפול בפסולת, לפי העניין.

(ו) ערך בעל רישיון מפעיל רישום לפי סעיף זה, יראו אותו כמי שקיים חובתו לעניין סעיף 11ה.

(ז) בעל רישיון מפעיל יגיש לממונה ולחשב המשרד, במתכונת שהורו לו, דיווח על הפרטים האמורים בסעיף קטן (ה), לגבי כל שנה, לא יאוחר מ־1 באפריל של השנה שלאחריה, וכן יעביר למערכת המקוונת פרטים בהתאם להוראות לפי סעיף זכ או זכא, לפי העניין.

(ח) בעל רישיון מפעיל ישמור את הרישום לפי סעיף קטן (ה), את שטרי המטען ואת המסמכים ששימשו אסמכתה לרישום לתקופה של שלוש שנים.

(א) לא ישלם אדם בעד פעולה בפסולת שהיא פסולת בניין שנוצרת במהלך עבודת בנייה, לא ישלם אדם או יצרן פסולת בניין בעד שירות כאמור ולא יקבל תשלום כאמור, אלא באמצעות מנגנון תשלומים לפי הוראות חוק זה, ולעניין שירות של הובלת פסולת בניין או טיפול בה יבוצע התשלום גם לאחר שהפסולת התקבלה באתר מורשה ונשקלה.

מנגנון תשלומים
בעד פעולה
בפסולת שהיא
פסולת בניין

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יצרן פסולת בניין שאין עיסוקו בכך, בין כעיסוק עיקרי ובין כעיסוק נלווה לו, רשאי לשלם לרשות מקומית בעד שירות של פעולה בפסולת ורשות מקומית תהיה רשאית לקבל תשלום כאמור שלא באמצעות מנגנון תשלומים, ובלבד שפסולת בניין נוצרה בתחום הרשות המקומית או בתחום רשות מקומית סמוכה שהקימה איתה אתר כאמור בסעיף זלו, ושהרשות המקומית פטורה מחובת רישום או רישיון לגבי השירות; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מחובת הרשות המקומית לשלם לעוסק בפסולת בעד ביצוע שירותים או רכישת שירותים כאמור באמצעות מנגנון תשלומים.

(ג) המנהל יורה על הקמתו והפעלתו של מנגנון תשלומים, ורשאי הוא להורות על הקמה והפעלה בשלבים.

(ד) על מנגנון תשלומים יחולו הוראות אלו:

(1) המנגנון יכול שיופעל בידי המשרד או בידי חברה שקיבלה הרשאה לכך מאת המנהל והחשב הכללי במשרד האוצר;

(2) המנגנון יופעל באמצעות בעל רישיון של חברת תשלומים כהגדרתה בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023¹⁷, או של תאגיד בנקאי או תאגיד עזר כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹⁸, או בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבותי כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק האמור (בחוק זה – חברת תשלומים);

(3) חברת התשלומים תהיה רשאית לגבות תשלום מהמשתמשים במנגנון בעד פעולותיה; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע בצו את שיעור התשלום ויכול שיקבע שיעורים שונים בשים לב לסוג השירות וסוגי הפסולת; (4) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע אגרה על משתמשים במנגנון למימון עלויות הקמתו והפעלתו, וכן רשאי הוא לקבוע הוראות בדבר שיעור מופחת או פטור לעניין זה.

(ה) המנהל וחשב המשרד יורו לחברת התשלומים על התנאים להעברת תשלום לפי חוק זה, באמצעות מנגנון תשלומים, ובכלל זה על אופן קבלת אסמכתאות מהימנות על מתן שירות של פעולה בפסולת שהיא פסולת בניין לפי הוראות חוק זה כתנאי לביצוע התשלום, על קבלת מידע מהמערכת המקוונת, על דרך הבירור של מידע הנדרש לביצוע התשלומים, וכל הוראה אחרת הדרושה כדי להבטיח את הבקרה ואת אמינות המנגנון בכל הקשור להתקיימות התנאים להעברת תשלום בין המשתמשים כאמור; המנהל יפרסם באתר האינטרנט של המשרד את התנאים להעברת תשלום באמצעות מנגנון תשלומים.

(ו) משתמש במערכת התשלומים רשאי להשיג לפני המנהל וחשב המשרד, או מי שהם הסמיכו לעניין זה, על תשלום או על סכומו, אם סבר כי אין התאמה בין כמות הפסולת, שיוך הפסולת או עיתוי העברת הפסולת ובין התשלום, בניגוד לתנאים שעליהם הורו המנהל והחשב; ההשגה תוגש בתוך 30 ימים מיום ביצוע התשלום או מהיום שבו ניתן השירות נושא התשלום, לפי המאוחר, בצירוף אסמכתאות התומכות בטענותיו של המשיג.

(ז) טרם קבלת החלטה בהשגה, ישלח המנהל, או מי שהוא הסמיך לכך, לחברת התשלומים ולכל משתמש אחר הנוגע בדבר לדעתו את ההשגה, ואם סבר כי יש מניעה לכך – תמצית של ההשגה, וייתן להם הזדמנות לטעון את טענותיהם לפניו, כפי שורה.

(ח) אין בהגשת השגה לפי סעיף זה כדי לעכב את ביצוע התשלום נושא ההשגה.

¹⁷ ס"ח התשפ"ג, עמ' 306.

¹⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

(ט) המנהל וחשב המשרד, או מי שהם הסמיכו לכך, יודיעו למשיג, לחברת התשלומים ולכל משתמש הנוגע בדבר את החלטתם בהשגה בתוך 60 ימים מיום קבלתה; המנהל יציין בהחלטתו את תמצית ממצאיו.

(י) בירור השגה יהיה בדרך שתיראה למנהל ולחשב המשרד, והם לא יהיו קשורים להוראות שבסדרי הדין או בדיני ראיות; המנהל וחשב המשרד רשאים לתת הוראות לעניין אופן בירור ההשגה על ידם, לרבות דרישה לקבל את כל מידע הנדרש להם מאת הנוגעים בדבר.

7. הצבת כלי אצירה רשום (א) לא יציב אדם כלי אצירה לשם איסוף של פסולת בניין, אלא בהתקיים תנאים אלה:

(1) כלי האצירה הוא כלי אצירה רשום;

(2) כלי האצירה נושא בכל עת אמצעי איכון ובקרה כמפורט בפרט 1 בחלק א' לתוספת הרביעית ועומד בהוראות שנקבעו לפי סעיף 7ט;

(3) הוא קיבל אישור לכך מראש הרשות המקומית שכלי האצירה יוצב בתחומה או ממי שראש הרשות המקומית הסמיכו לעניין זה;

(4) הצבת כלי האצירה היא בהתאם לתנאים שנקבעו באישור כאמור בפסקה (3), אם נקבעו.

(ב) אישור בקשה להצבת כלי אצירה ברשות מקומית, כאמור בסעיף קטן (א)(3), יכלול תנאים והוראות לעניין סימון כלי האצירה, אופן הצבתו ופינויו בתום השימוש, וכן תנאים נוספים הנדרשים להבטחת פינויה הסדיר של פסולת הבניין והפיקוח על הצבת כלי האצירה ופינוי הפסולת.

(ג) הש, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין הצבת כלי אצירה, פינוים ופיקוח עליהם, ובכלל זה הוראות לעניין אמצעי זיהוי, סימון, מעקב ובקרה שיוחנקו בכלי אצירה רשום.

7.א. לא ישליך אדם פסולת שאינה פסולת בניין לכלי אצירה רשום. איסור השלכת פסולת אחרת לכלי אצירה רשום

7.ב. (א) רשות מקומית תנקוט אמצעים סבירים לפיקוח על הצבת כלי אצירה ועל כלי אצירה רשומים המוצבים בתחומה, ועל קיום התנאים להצבת כלי אצירה רשום שקבעה כאמור בסעיף 7(א)(3). נקיטת אמצעי פיקוח בידי רשות מקומית

(ב) הוצב כלי אצירה בתחום רשות מקומית בלא שניתן לכך אישור בהתאם להוראות סעיף 7ל או בניגוד לתנאי האישור, יחולו על כלי האצירה הוראות סעיפים 8 עד 18, בשינויים המחויבים ובשינוי זה: בסעיף 8(ג), המילים "ואם בנסיבות העניין סביר להניח כי בעלה התיימש ממנה מחמת מיעוט שוויה" – יימחקו.

7.ג. מוביל מורשה יוביל פסולת בניין – הובלת פסולת בניין

(1) רק לאתר מורשה של בעל רישיון מפעיל שעימו התקשר יצרן פסולת הבניין, בהתאם להוראות סעיף 7לד;

(2) בכלי אצירה רשום, ואם כלי האצירה אינו טעון רישום לפי חוק זה – ובלבד שכלי האצירה מסומן באופן שהורה הממונה.

חובות יצרן פסולת בניין 7לד. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 7כט, יצרן פסולת בניין יתקשר עם בעל רישיון מפעיל ועם מוביל מורשה לשם פינוי פסולת

הבניין שברשותו לאתר מורשה כדי לטפל בה באתר האמור; התקשרות עם בעל רישיון מפעיל יכול שתיעשה באמצעות המוביל המורשה, ובלבד שיצרן פסולת הבניין ישלם למפעיל את התמורה בעד הטיפול בפסולת הבניין.

(ב) לא ישליך יצרן פסולת בניין את פסולת הבניין שברשותו אלא לכלי אצירה רשום.

(ג) יצרן פסולת בניין ינקוט אמצעים למניעת פיזור פסולת הבניין מכלי האצירה ולמניעת מפגעים ממנו, ויודא שכמות הפסולת בכלי האצירה אינה חורגת מקיבולתו.

(ד) התקשר יצרן פסולת הבניין עם בעל רישיון מפעיל שלא באמצעות מוביל מורשה, יודיע למוביל המורשה מהו האתר המורשה שאליו יש להוביל את הפסולת.

(ה) יצרן פסולת בניין ידרוש מהמוביל המורשה למסור לו את שטר המטען המאושר בידי בעל רישיון המפעיל, המעיד שפסולת הבניין נקלטה באתר, בציון מועד הקליטה וכמות הפסולת.

(ו) יצרן פסולת בניין ישמור תיעוד של שטרי המטען שמסר לו המוביל המורשה, אישור על קבלת פסולת הבניין באתר מורשה לטיפול בפסולת, ותוכנית, סקר או תיעוד שערך לפי הוראות סעיף 7לז, לתקופה של שלוש שנים לפחות.

(ז) השר רשאי לקבוע חובות, הגבלות ותנאים נוספים שיחולו על יצרן פסולת בניין, כדי להבטיח את הטיפול המיטבי בפסולת וכדי למנוע פגיעה בסביבה או בבריאות הציבור, בעניינים אלו:

(1) החובה למסור מידע בדבר פסולת הבניין לעוסק בפסולת שעימו התקשר לשם אצירה, פינוי או הובלה של פסולת בניין או טיפול בה, ובכלל זה לעניין אופן התייעוד ומתכונתו והעברת המידע;

(2) חובות לעניין אופן האצירה והאחסון של פסולת הבניין, ובכלל זה הפרדה של סוגי פסולת ומניעת זיהום;

(3) חובות לעניין הכשרה ייעודית;

(4) בהסכמת שר האוצר, חובות ויעדים לשימוש בחומר ממוחזר.

יצרן פסולת בניין
בכמות קטנה

דלה. על אף האמור בסעיף דלה, יצרן פסולת בניין שאין עיסוקו בכך, בין כעיסוק עיקרי ובין כעיסוק נלווה לו, רשאי לעשות אחד מאלה:

(1) לפנות פסולת בניין בכמות כוללת שאינה עולה על 0.5 מטר מעוקב לעבודת בנייה מסוימת, שנוצרה בנכס שבבעלותו או בהחזקתו (בסימן זה – כמות קטנה), ברכבו שאינו רכב משא או רכב עבודה לאתר שהרשות המקומית שהוא מתגורר בתחומה קבעה למתן השירות למטרה זו, או לאתר מורשה אחר; בפסקה זו, "רכב משא" ו"רכב עבודה" – כהגדרתם בפקודת התעבורה ולפיה, בהתאמה;

(2) למסור פסולת בניין, אף אם היא בכמות שאינה כמות קטנה, לרשות המקומית שבתחומה היא נוצרה, אם הודיעה הרשות המקומית שהיא מספקת שירותי פינוי או ריכוז פסולת או טיפול בה, ובהתאם להוראותיה.

דלו. (א) לשם ביצוע הוראות סעיף דלה(1), רשות מקומית תקים ותפעיל בתחומה, בעצמה או יחד עם רשות מקומית סמוכה, אתר לריכוז פסולת בניין או לטיפול בפסולת בניין או שתספק בעצמה או באמצעות אחר, שירותי פינוי פסולת בניין בכמות קטנה לתושבי הרשות המקומית.

חובות רשות
מקומית לעניין
פינוי או ריכוז
פסולת בניין
בכמות קטנה או
טיפול בה

(ב) פינתה רשות מקומית פסולת בניין מיצרן פסולת כאמור בסעיף דלה, שלא באמצעות עובדיה, תפנה את הפסולת לאתר מורשה באמצעות מוביל מורשה בהתאם להוראות סעיפים דכט ו-דלה.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויותיה של רשות מקומית לגבות אגרה או תשלום בעד שירותים כאמור בסעיף קטן (א) לפי כל דין.

דלו. (א) יצרן פסולת בניין המבצע עבודת בנייה בהיקף העולה על הקבוע בחלק א' לתוספת החמישית, יבצע את כל אלה:

פעולות הכנה
והפרדה במקור של
יצרן פסולת בניין

(1) טרם תחילתה של העבודה – יכין תוכנית, במתכונת שפרסם הממונה באתר האינטרנט של המשרד, לטיפול בפסולת הבניין שצפוי שתיווצר במהלך העבודה (בחוק זה – תוכנית טיפול בפסולת בניין); התוכנית תכלול את הפרטים המנויים בחלק ב' לתוספת החמישית, ובעבודה הכוללת הריסה או שיפוץ של בנייה קיימת – גם סקר לזיהוי חומרים מסוכנים או חומרים המתאימים לשימוש חוזר ולמיחזור, המפורטים בחלק ג' או ד' לתוספת החמישית (בסעיף זה – חומרים למיחזור), שיש להפרידם טרם תחילת העבודה או במהלכה;

(2) יבצע הפרדה של חומרים מסוכנים או חומרים למיחזור, בהתאם לתוכנית הטיפול בפסולת בניין, ויפנה את הפסולת לטיפול לפי סוגיה, תוך מתן עדיפות ככל האפשר לשימוש חוזר ולמיחזור, ובכלל זה רשאי הוא למחזר פסולת בניין באתר עבודת הבנייה באמצעות בעל רישיון מפעיל מתאים לשם כך;

(3) נוכח יצרן הפסולת במהלך העבודה כי נדרש שינוי בתוכנית הטיפול בפסולת בניין, יעדכנה ויתעד את השינוי, סיבותיו ומועדו;

(4) יצרן פסולת בניין יתעד את אופן ביצוע העבודה בהתאם לתוכנית הטיפול בפסולת בניין ולסקר שערך לפי סעיף זה, ויצגי את המסמכים האמורים לממונה או למפקח שמונה לפי חוק זה, או לממונה הגנת הסביבה או למפקח הגנת הסביבה כהגדרתם בחוק הגנת הסביבה, לפי דרישתו.

(ב) תוכנית טיפול בפסולת בניין תעמוד בדרישות תקנים ישראלים שפרסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד, לרבות שיטות הבדיקה לעמידה בתקן ישראלי באמצעות מעבדה מוסמכת או בדרישות לעמידה בתקנים בין-לאומיים, אם השר קבע תקנות לעניין זה; נקבעה בתקנות חובה כאמור, יראו החזקה באישור מסוג שקבע השר כעמידה בחובה האמורה.

(ג) הממונה רשאי להורות ליצרן פסולת בניין בכתב לתקן את תוכנית הטיפול בפסולת בניין ולבצע פעולות הדרושות למילוי אחר הוראות סעיף זה.

דלח. (א) הוראות סעיפים דכז(א)(2) ו-דכז(3), דכט ו-דלג(1), לא יחולו על עודפי עפר, ובלבד שקליטתם נעשתה בהתאם להוראות לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, והמחזיק ביעד שאליו הם מפונים אישר מראש ובכתב את השימוש בהם, ובלבד שפינוי עודפי עפר ליעד שהוא קרקע חקלאית לא ייעשה אלא לפי הוראות שקבע שר החקלאות וביטחון המזון, בהסכמת השר להגנת הסביבה ולאחר התייעצות עם שר הפנים; אין באמור כדי לגרוע מהחובה לבצע את התשלום בעד פינוי עודפי העפר באמצעות מנגנון תשלומים.

(ב) הוראות סעיף דלד יחולו על עודפי עפר, ובלבד שלעניין עודפי עפר המפונים כאמור בסעיף קטן (א), יראו את המחזיק באתר כבעל רישיון מפעיל.

(ג) על אף האמור בהגדרה "אתר מורשה", לא יראו מפעיל של תחנת מעבר לפסולת בניין שלא מתבצע בה טיפול בפסולת כבעל רישיון מפעיל לעניין הוראות סימן זה, למעט אתר לאחסון ביניים של עודפי עפר.

סימן ד' –
סייג לתחולה

(ד) המנהל רשאי להורות על שיטות לבדיקה ולחישוב של סיווג הפסולת כעודפי עפר לעניין סעיף זה; הוראות שנתן המנהל יועמדו לעיון הציבור במשרדי המנהל ויפורסמו באתר האינטרנט של המשרד; הודעה על מתן הוראות כאמור, על מועד כניסתן לתוקף ועל כל שינוי בהן תפורסם ברשומות.

שמירת דינים 7.לט. הוראות סימן זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר, אולם בכל מקרה של סתירה בין הוראות סימן זה להוראות חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011⁹, יגברו ההוראות לפי החוק האמור.

סימן ח': סילוק גרוטות רכב.

6. בסעיף 8 לחוק העיקרי –
 - (1) בכותרת השוליים, במקום "סילוק" יבוא "פינוי";
 - (2) בכל מקום, במקום "לסלק" יבוא "לפנות", במקום "לסלקה" יבוא "לפנותה", במקום "סולקה" יבוא "פונתה", במקום "הסילוק" יבוא "הפינוי" ובמקום "שסילקה" יבוא "שפינתה".
7. בסעיף 10א(א) לחוק העיקרי –
 - (1) בהגדרה "אתר לסילוק פסולת", אחרי "בתוספת" יבוא "הראשונה";
 - (2) בהגדרה "היטל הטמנה", בכל מקום, אחרי "לתוספת" יבוא "הראשונה";
 - (3) ההגדרה "פסולת" – תימחק.
8. בסעיף 11ג(ב)(2) לחוק העיקרי, אחרי "טיפול במפגעי אסבסט", יבוא "פיקוח ואכיפה בתחום הפסולת, ובכלל זה מימון עלויות של אמצעים לאיכון ובקרה להובלת פסולת בידי רשות מקומית".
9. בסעיף 11ה לחוק העיקרי –
 - (1) בסעיף קטן (א)(4), במקום "בתעודת המשלוח" יבוא "בשטר המטען";
 - (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "התוספת" יבוא "הראשונה".
10. בסעיף 11א(א) לחוק העיקרי, אחרי "לתוספת" יבוא "הראשונה".
11. בסעיף 11א לחוק העיקרי, במקום "13(א)(6) עד (9)" יבוא "13(א)(7) עד (9) ו-1(ג)(ב)".
12. בסעיף 11ב לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "התוספת" יבוא "הראשונה".
13. בסעיף 12א(א) לחוק העיקרי, במקום "סעיף 13(ג)(א)(א)" יבוא "סעיף 13(ב)(4) ו-1(ט4) ו-1(ג)".
14. אחרי סעיף 12א לחוק העיקרי יבוא:

12ב. (א) שוטר או מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה רשאים לעכב רכב מנועי שעשוי לשמש כרכב להובלת פסולת דרך עיסוק, לשם בדיקת עמידה בהוראות חוק זה ובכלל זה בדיקת המטען המובל בו (בסעיף זה – בדיקה ראשונית), ולבצע בו בדיקה ראשונית, ובלבד שהבדיקה תבוצע במהירות האפשרית; עיכוב לפי סעיף קטן זה על ידי מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה ייערך בתיאום עם משטרת ישראל.

¹⁹ ס"ח התשע"א, עמ' 694.

(ב) התעורר חשד בעקבות בדיקה ראשונית לביצוע עבירה ונדרשת בדיקה נוספת, רשאי שוטר או מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה לעכב את הרכב לשם כך, ובלבד שהבדיקה הנוספת תבוצע במהירות האפשרית.

(ג) לא יעשה מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה שימוש בסמכויות לפי סעיף זה אלא לאחר שהתקיימו כל אלה:

(1) נוסף על הכשרתו לפי סעיף 4(2) לחוק הגנת הסביבה, הוא עבר הכשרה לעניין דרך הפעלת הסמכויות לפי סעיף זה, כפי שהורה השר;

(2) הוא הזדהה כאמור בסעיף 8 לחוק הגנת הסביבה.

(ד) שוטר או מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה רשאי לדרוש מנוהג רכב, לשם מילוי הוראות סעיף זה –

(1) לעצור את רכבו;

(2) להציג לפניו את רישיון הרכב, רישיון הנהיגה, תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו, שהוא חייב בהחזקתה לפי דין, וכן כל רישיון, רישום או מסמך הנדרשים לפי הוראות חוק זה לשם בדיקת עמידתו בהוראות החוק.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויות הנתונות לשוטר או למפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה לפי כל דין.

תיקון סעיף 13

15. בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), פסקה (6) – תימחק;

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) בפסקה (4), במקום "לסילוק או לריכוז וטיפול" יבוא "לריכוז פסולת או לטיפול בפסולת";

(ב) אחרי פסקה (4א) יבוא:

"(4ב) עושה, בעצמו או באמצעות אחר, דרך עיסוק, פעולה הטעונה רישום, בלא שהיה רשום במרשם, בניגוד להוראות סעיף 7א(א);

(4ג) עושה שימוש, דרך עיסוק, בכלי אצירה או ברכב להובלת פסולת שאינו רשום, בניגוד להוראות סעיף 7א(ב);

(4ד) בעליו של כלי אצירה או של רכב להובלת פסולת המיועד לשימוש כלי אצירה או רכב להובלת פסולת, דרך עיסוק, בלא שרשם במרשם את כלי האצירה או את הרכב, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 7א(ג);

(4ה) עוסק בפסולת הרשום במרשם שאינו מדווח לממונה על אי-קיום תנאים, בניגוד להוראות סעיף 7ב(ד);

(4ו) עושה, בעצמו או באמצעות אחר, דרך עיסוק, פעולה בפסולת הטעונה רישוי, בלא רישיון לכך או בניגוד לתנאי או הוראות הרישיון, בניגוד להוראות סעיף 7ז, זי או 7יא;

(4ז) עוסק בפסולת הרשום במרשם שאינו מקיים הוראה שניתנה בכתב, מהוראות הממונה, בניגוד להוראות סעיף 7ט(ג) או 7יט(ג);

(ח4) מי שמוביל פסולת מהסוגים המנויים בתוספת השנייה, בכלי אצירה או ברכב להובלת פסולת שאינו רשום או שאינו נושא אמצעי איכון ובקרה המחוברים למערכת מקוונת, בניגוד להוראות סעיף ד(טא), ובכלל זה אמצעים שאינם תואמים תקנים ישראליים שפרסם הממונה לפי סעיף זכא(א)(1);

(ט4) מוביל פסולת המוביל פסולת בניין בלי שמולאו בשטר המטען פרטים כנדרש לפי חוק זה, למעט הפרטים לפי הוראות סעיפים 13 או 14 לחוק שירותי הובלה, או בלי שהתקבל אישור בכתב, או שאינו שולח העתק משטר המטען, בניגוד להוראות סעיף זכ;

(י4) בעל רישיון מפעיל שלא מקיים הוראה מהוראות או מהודעות המנהל, שניתנו בכתב, בניגוד להוראות סעיף זכח(א), (ב) או ד(ד);

(יא4) בעל רישיון מפעיל המעביר פסולת בניין לאתר שאינו אתר מורשה, בניגוד להוראות סעיף זכח(ג);

(יב4) בעל רישיון מפעיל שאינו מנהל רישום כנדרש או לא שומר רישום כאמור או שטרי מטען או מסמכים אחרים, בניגוד להוראות סעיף זכח(ה) או ח(ח);

(יג4) בעל רישיון מפעיל שלא מגיש דיווח לממונה ולחשב המשרד או לא מעביר למערכת המקוונת פרטים בהתאם להוראות לפי סעיף זכא, בניגוד להוראות סעיף זכח(ז);

(יד4) מי שמעביר או מקבל תשלום בעד שירות פינוי או הובלה של פסולת בניין או טיפול בה, בניגוד להוראות סעיף זכט(א);

(טו4) מי שמציב כלי אצירה לשם איסוף פסולת בניין, בניגוד להוראות סעיף זל(א);

(טז4) מי שמשליך פסולת שאינה פסולת בניין לכלי אצירה רשום, בניגוד להוראות סעיף זלא;

(יז4) יצרן פסולת בניין שלא מתקשר עם בעל רישיון מפעיל ועם מוביל מורשה לשם פינוי פסולת בניין, בניגוד להוראות סעיף זלד(א);

(יח4) יצרן פסולת בניין המשליך פסולת בניין לכלי שאינו כלי אצירה רשום, בניגוד להוראות סעיף זלד(ב), או שפסולת הבניין בכלי האצירה שהוא מציב חורגת מקיבולתו של כלי האצירה, בניגוד להוראות סעיף זלד(ג);

(יט4) יצרן פסולת בניין שלא מודיע למוביל מורשה מהו האתר שיש להוביל אליו את הפסולת, לא דורש ממנו למסור לו שטר מטען, או לא שומר תוכנית טיפול בפסולת בניין, סקר או תיעוד, בניגוד להוראות סעיף זלד(ד) עד (ו);

(כ4) מי שעוסק בפסולת בניגוד לתקנה מהתקנות לפי סעיף זט, המנויה בתוספת השישית;

(כא4) יצרן פסולת בניין שאינו מקיים הוראה מהוראות התקנות שנקבעו לפי סעיף זלד(ז), המנויה בתוספת השישית;";

(3) בסעיף קטן (ג) –

(א) בפסקה (א1)(א), אחרי "משליך פסולת" יבוא "מעורבת, פסולת";

(ב) אחרי פסקה (א1) יבוא:

"(ב1) אינו משלם היטל הטמנה, בניגוד להוראות סעיף 11ב או 11ד";

(ג) בסופו יבוא:

"(3) מפעיל אתר לטיפול בפסולת בניין בלא רישיון מפעיל, בניגוד להוראות

סעיפים 17 ו-17בז";

(4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) העובר עבירה לפי פסקאות (7) עד (9) בסעיף קטן (א), פסקאות (יב4) או (יג4) בסעיף קטן (ב) או פסקה (ב1) בסעיף קטן (ג) – אם העבירה נעברה מתוך כוונה להתחמק מתשלום ההיטל או לעזור לאדם אחר להתחמק מתשלום ההיטל, או לפי פסקאות (1), (א3), (א4), (ב4), (ד4) או (5) בסעיף קטן (ב) או פסקאות (1), (א1) או (3) בסעיף קטן (ג), בנסיבות המנויות להלן, דינו – מאסר חמש שנים או קנס פי ארבעה מהקנס האמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו – קנס פי שמונה מהקנס האמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין:

(1) סכום הרווח או טובת ההנאה מביצוע העבירה הוא 150,000 שקלים חדשים לפחות בתקופה של חודש או 500,000 שקלים חדשים בתקופה של שנה, לפי הנמוך;

(2) היקף הפסולת שלגביה בוצעה העבירה הוא בכמות של 2,500 טונות לפחות;

(3) מחצית השווי או ההיקף האמורים בפסקאות (1) או (2), ובלבד שכתוצאה מביצוע העבירה נגרם או עלול להיגרם נזק או זיהום חמור של הסביבה."

(5) בסעיף קטן (ו), אחרי "סעיף זה" יבוא "למעט עבירות לפי סעיף קטן (ג1)".

16. בסעיף 13א לחוק העיקרי, במקום "עשרה אחוזים" יבוא "עשרים אחוזים".

17. בסעיף 13ב(א) לחוק העיקרי –

(1) בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ג) יש יסוד סביר להניח כי מתבצע או עלול להתבצע עיסוק בפסולת מסוג המנוי בתוספת השנייה, בלא רישום או רישיון או בניגוד לתנאים או להוראות לפי חוק זה."

(2) בפסקה (2), אחרי פסקת משנה (1) יבוא:

"(ז) ליצרן פסולת בניין או לעוסק בפסולת שיש יסוד סביר להניח שאינו מקיים את חובותיו לפי חוק זה."

(3) בפסקה (3), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ג) להפסיק את העיסוק בפסולת, כולו או חלקו."

18. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק 2'

"פרק 2': עיצומים כספיים

הגדרות – פרק 2' 15. בפרק זה, "יצרן פסולת בניין רשום" – יצרן פסולת בניין שהוא קבלן לעבודות הנדסה בנאיות כהגדרתו בחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969²⁰, והוא רשום במרשם המתנהל לפי אותו חוק.

²⁰ ס"ח התשכ"ט, עמ' 218.

15ה. (א) עשה אדם פעולה בפסולת הטעונה רישוי דרך עיסוק,

בלא רישיון, בניגוד להוראות סעיף 17 או זכח(א), רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 250,000 שקלים חדשים, ואם בוצעה ההפרה על ידי תאגיד – 500,000 שקלים חדשים.

(ב) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 100,000 שקלים חדשים, ואם בוצעה ההפרה על ידי תאגיד – 200,000 שקלים חדשים:

(1) עשה פעולה בפסולת הטעונה רישום, דרך עיסוק, בלא רישום, בניגוד להוראות סעיף 7א(א);

(2) עשה שימוש, דרך עיסוק, בכלי אצירה או ברכב להובלת פסולת שאינו רשום, בניגוד להוראות סעיף 7א(ב);

(3) בעל כלי אצירה או בעל רכב להובלת פסולת המיועד לשמש בעיסוקו, שלא רשם את כלי האצירה או הרכב במרשם, בניגוד להוראות סעיף 7א(ג);

(4) בעל כלי אצירה או בעל רכב להובלת פסולת המיועד לשמש בעיסוקו שלא סימן את כלי האצירה או את הרכב בהתאם להוראות סעיף 7ג(ב), בניגוד להוראות הסעיף האמור;

(5) מוביל מורשה שהוביל פסולת או פסולת בניין שלא בכלי אצירה רשום או ברכב להובלת פסולת רשום, או שאינו נושא אמצעי איכון ובקרה המחוברים למערכת מקוונת, בניגוד להוראות סעיף 7ט(א)(2) או (ב) או 7לג(2);

(6) יצרן פסולת בניין רשום שהעביר תשלום בעד שירות של פעולה בפסולת שהיא פסולת בניין שלא באמצעות מנגנון תשלומים, בניגוד להוראות סעיף 7כט; (7) יצרן פסולת בניין שהציב כלי אצירה שאינו כלי אצירה רשום, או בלא אישור, בניגוד להוראות סעיף 7ל(א);

(8) בעל רישיון שהעביר פסולת בניין מאתר מורשה לאתר שאינו אתר מורשה, בניגוד להוראות סעיף 7לג(1);

(9) מוביל מורשה שהוביל פסולת בניין לאתר שאינו אתר מורשה שעומו התקשר יצרן פסולת הבניין, בניגוד להוראות סעיף 7לג(1);

(10) יצרן פסולת בניין שביצע עבודת בנייה בהיקף העולה על הקבוע בחלק א' לתוספת החמישית בלא תוכנית טיפול בפסולת בניין שעומדת בדרישות תקנים ישראליים שנקבעו לעניין זה, או שלא בהתאם לתוכנית

כאמור על עדכוניה או בלא תיעוד מתאים לשינויים בתוכנית או הצגתם כנדרש, בניגוד להוראות סעיף 7לז(א)(1), (3) או (4) או (ב);

(11) יצרן פסולת בניין שביצע עבודת בנייה בהיקף העולה על הקבוע בחלק א' לתוספת החמישית בלי שביצע הפרדה של חומרים מסוכנים או של חומרים למיחזור לפי תוכנית טיפול בפסולת בניין, בניגוד להוראות סעיף 7לז(א)(2);

(12) יצרן פסולת בניין שביצע עבודת בנייה בהיקף העולה על הקבוע בחלק א' לתוספת החמישית שלא קיים הוראה מהוראות הממונה לתיקון תוכנית טיפול בפסולת בניין או לביצוע הפעולות הנדרשות, בניגוד להוראות סעיף 7לז(ג).

(ג) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 75,000 שקלים חדשים, ואם בוצעה ההפרה על ידי תאגיד – 150,000 שקלים חדשים:

(1) בעל רישיון שלא קיים תנאי או הוראה הקבועים ברישיון, בניגוד להוראות סעיף 7;

(2) עוסק בפסולת הרשום במרשם שלא קיים הוראה מהוראות הממונה, בניגוד להוראות סעיף 7ט(ג) או 7יט(ג);

(3) בעל רישיון שלא קיים הוראה מההוראות המנהל שניתנו לו לשם הבטחת מתן השירותים על ידו בתנאים שוויוניים, לפי סעיף 7כח(א) או (ב);

(4) בעל רישיון שהעביר תוצרי מיחזור לאחזק, לאחר שקיבל הודעה של המנהל לעניין זה, בניגוד להוראות סעיף 7כח(ד);

(5) יצרן פסולת בניין רשום שלא קיים חובה המוטלת עליו בדבר הכנת תוכנית טיפול בפסולת בניין או סק, ביצוע פעולות לפיהם, עדכון התוכנית, ביצוע שינוי או תיעוד של אופן ביצוע העבודה, בניגוד להוראות סעיף 7לז.

(ד) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים, ואם בוצעה ההפרה על ידי תאגיד – 100,000 שקלים חדשים:

(1) עוסק בפסולת הרשום במרשם שלא דיווח לממונה על אי-קיום תנאים, בניגוד להוראות סעיף 7ב(ד);

(2) בעל רישיון מפעיל שלא הגיש לממונה דיווח שנתי, בניגוד להוראות סעיף 7כח(ז).

(ה) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 25,000 שקלים חדשים, ואם בוצעה ההפרה על ידי תאגיד – 50,000 שקלים חדשים:

(1) מוביל מורשה שהוביל פסולת בכלי אצירה רשום או ברכב להובלת פסולת רשום, הנושא אמצעי איכון ובקרה שאינו תואם את דרישות התקנים הישראליים שפרסם הממונה לפי סעיף זכא(א)(1), בניגוד להוראות סעיף זיט(א)(1);

(2) מוביל מורשה שהוביל פסולת בכלי אצירה רשום או ברכב להובלת פסולת רשום, הנושא אמצעי איכון ובקרה, שאינו מחזיק בתעודה המאשרת את התאמת האמצעים לדרישות תקנים בין-לאומיים שקבע השר לפי סעיף זכא(ג);

(3) עוסק בפסולת הרשום במרשם או יצרן פסולת בניין רשום שלא ניהל רישום, בניגוד להוראות סעיף זכח(ה), או לא שמר מסמכים שעליו לשמור, בניגוד להוראות סעיף זכח(ח) או דלד(ו).

(ו) מוביל פסולת שלא מסר הודעה לנהג רכב להובלת פסולת, בניגוד להוראות סעיף זיט(ד), רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 2,500 שקלים חדשים, ואם בוצעה ההפרה על ידי תאגיד – 5,000 שקלים חדשים.

(ז) הפר עוסק בפסולת או יצרן פסולת בניין רשום הוראה מההוראות התקנות שנקבעו לפי סעיף זיט, זכא(ג) או דלד(ז), שהשה בהסכמת שר המשפטים, קבע כי ניתן להטיל עיצום כספי בשל הפרתה, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום שקבע השר, בהסכמת שר המשפטים, ובלבד שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף קטן (ג).

(א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 15 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה ומועד ביצועו;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 15, וכי יראו את ההודעה על כוונת חיוב כדרישת תשלום, אם המפר לא יממש את הזכות האמורה, כאמור באותו סעיף;

115. הודעה על כוונת חיוב

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת, לפי הוראות סעיף 15ט, ושיעור התוספת.

זכות טיעון 115. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 115 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה; הממונה רשאי להאריך את התקופה האמורה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

החלטת המנהל ודרישת תשלום 115. (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי הוראות סעיף 115, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 115. (ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה בכתב לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 115, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

הפרה נמשכת והפרה חוזרת 115. (א) בהפרה נמשכת ייוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל שבוע שבו נמשכת ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת ייוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 115, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

סכומים מופחתיים 115. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסעיף 115 ובשיעורים שיקבע.

סכום מעודכן של העיצום הכספי 115.א. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 115 – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגשה עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים לפי סעיף 15ט ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי המנהל

או בית המשפט, יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בעתירה.

(ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 15 זה יתעדכנו ב־1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד היסודי; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים; לעניין זה –

“יום העדכון הראשון” – המדד שפורסם בחודש ינואר שלאחר יום תחילתו של תיקון מס’ 27;

“מדד” – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

“המדד היסודי” – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הקודם, ולעניין יום העדכון הראשון – המדד שפורסם בחודש ינואר הקודם ליום תחילתו של תיקון מס’ 27;

“תיקון מס’ 27” – חוק שמירת הניקיון (תיקון מס’ 27 והוראת שעה), התשפ”ו–2026²¹.

(ג) המנהל יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).

15יב. על המפר לשלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 15ח.

המועד לתשלום העיצום הכספי

15יג. (א) המנהל רשאי, לבקשת המפר, להחליט על פריסת התשלום של העיצום הכספי, בהתחשב בסכום העיצום הכספי שהוטל על המפר ובנסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות פריסה כאמור, ובלבד שמספר התשלומים לא יעלה על 12 תשלומים חודשיים.

פריסת תשלום העיצום הכספי

(ב) לא שילם המפר תשלום במועדו, יראו את החלטת המנהל על פריסת התשלום כאמור בסעיף קטן (א) כבטלה, יתרת החוב תעמוד לפירעון מיידי ויחולו הוראות סעיף 15ה.

15יד. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייוספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, ריבית שקלית ודמי פיגורים, ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ”א–1961²² (בפרק זה – חוק פסיקת ריבית והצמדה), בשינויים המחויבים.

ריבית שקלית ודמי פיגורים

15טו. (א) עיצום כספי ייגבה לקרן לשמירת הניקיון, ועל גבייתו יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ”ה–1995²³.

גבייה

(ב) כספי העיצום הכספי שייגבו לקרן לשמירת הניקיון לפי הוראות סעיף זה ינוהלו בחשבון הנפרד לפי סעיף 11ג.

²¹ ס”ח התשפ”ו, עמ’ 948.

²² ס”ח התשכ”א, עמ’ 192.

²³ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 170.

15טז. (א) אין בהגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים על דרישה לתשלום עיצום כספי לפי סימן זה כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא בהסכמת המנהל או אם בית המשפט הורה על כך.

(ב) התקבלה עתירה, לאחר ששולם עיצום כספי, והורה בית המשפט על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו אשר הופחת, בתוספת ריבית שקלית ודמי פיגורים מיום תשלומו ועד יום החזרתו, ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, בשינויים המחויבים.

15יז. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם המנהל באתר האינטרנט של המשרד את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי;
 - (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;
 - (3) סכום העיצום הכספי שהוטל;
 - (4) הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעור ההפחתה;
 - (5) פרטים על אודות המפה הנוגעים לעניין;
 - (6) שמו של המפר – אם הוא תאגיד.
- (ב) הוגשה עתירה לפי סעיף 15טז על החלטת המנהל להטיל עיצום כספי או הוגש ערעור על פסק דין בעתירה כאמור, יפרסם המנהל בפרסום לפי סעיף קטן (א) את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (א) 6, המנהל רשאי לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו לעניין זה, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור; ההזדמנות לטעון טענות לפי סעיף קטן זה יכול שתיתן למפר במסגרת זכות הטיעון לפי סעיף 15 ובלבד שהממונה הודיע למפר על כוונתו לפרסם את שמו, בהודעה על כוונת חיוב לפי סעיף 15.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998²⁴, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

²⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

(ה) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד – לתקופה של שנתיים.

(ו) השר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר
15 יח. על מעשה אחד המהווה כמה הפרות של הוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 15 או לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

שמירת אחריות פלילית
15 יט. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 15, המהווה עבירה.

(ב) מסר המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב, בשל הפרה המהווה עבירה, לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות, המצדיקות זאת; התגלו עובדות חדשות כאמור והוגש נגד המפר כתב אישום לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזר לו הסכום ששולם בתוספת ריבית שקלית ודמי פיגורים, ויחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, בשינויים המחויבים.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל עבירה המהווה הפרה, לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה בשל ההפרה.

הוספת סעיף 16א 19. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

אגרות
16א. השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין אגרה בעד הגשת בקשה לרישום במרשם או למתן רישיון לפי חוק זה.

תיקון סעיף 19 20. בסעיף 19 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) הסמכויות הנתונות לשר הפנים לגבי חוקי עזר לפי סעיף 258 לפקודת העיריות, לפי סעיף 22 לפקודת המועצות המקומיות²⁵, ולפי סעיף 14 לחוק איגודי ערים, התשט"ו–1955²⁶, יהיו נתונות, לגבי התקנת חוק עזר לעניין טיפול בפסולת ושמירת הניקיון ברשות הרבים, גם לשר."

תיקון התוספת 21. בתוספת לחוק העיקרי, במקום "תוספת" יבוא "תוספת ראשונה".

הוספת תוספת שנייה עד תוספת שישית
22. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת שנייה"

(ההגדרות "פעולה טעונה רישום" ו"פעולה טעונה רישוי" שבסעיף 1,

וסעיפים 7א, 7ב ו-7זט)

מרשם עוסקים בפסולת

חלק א'

1. הצבת כלי אצירה לפסולת בניין.

חלק ב'

1. הפעלת אתר לטיפול בפסולת בניין.

²⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 9, עמ' 256.

²⁶ ס"ח התשט"ו, עמ' 48.

2. הובלה של פסולת בניין בכמות העולה על מטר מעוקב.

חלק ג'

1. כלי אצירה לפסולת בניין בכמות העולה על מטר מעוקב, או המיועד לשמש לאצירה בכמות כאמור – אם הוא מיועד להיות מותקן על רכב להובלת פסולת באופן קבוע או זמני.

2. רכב להובלת פסולת בניין בכמות העולה על מטר מעוקב, או המיועד לשמש להובלה בכמות כאמור.

תוספת שלישית

(סעיף 17(5))

סכומי ערבות

1. סכום ערבות למוביל מורשה – בעבור כל רכב להובלת פסולת של המוביל המורשה – 50,000 שקלים חדשים, ואם למוביל המורשה יותר מארבעה כלי רכב להובלת פסולת – 200,000 שקלים חדשים.

2. סכום ערבות לאתר טיפול בפסולת בניין – 500,000 שקלים חדשים. הוראות סעיף 15א לעניין הצמדה יחולו גם לעניין הסכומים הנקובים בתוספת זו.

תוספת רביעית

(סעיף 7יט)

אמצעי איכון ובקרה

חלק א'

1. נווטן (GPS) הכולל זיהוי שעה.

2. חיישן פריקה.

3. מד עומס.

4. מצלמה אחורית, ובלבד שלא יהיה ניתן לצפות בצילומים ממצלמה אחורית והם לא יישמרו אלא באופן שלא יאפשר זיהוי של נוסעים בכלי רכב אחרים או עוברי דרך אחרים.

חלק ב'

1. רכב שסיווגו ברישיון הרכב הוא N1.

תוספת חמישית

(סעיף 7לז)

חלק א': היקפי עבודות בנייה

1. בעבודה של בנייה חדשה, הריסה או שיפוץ של בנייה קיימת – שטח הבנייה שווה או עולה על 2,000 מטרים מרובעים.

חלק ב': פרטים שיש לכלול בתוכנית טיפול בפסולת בניין

1. פרטי יצרן הפסולת ופרטי העבודה, וכן פרטי עורך התוכנית והאחראי ליישומה.

2. הערכת כמות הפסולת במשקל ובנפח, וציון אופן ביצוע ההערכה כגון סקר ויזואלי, בדיקת מסמכים או שימוש במקדמים מקצועיים.

3. אמצעים להפחתת כמויות פסולת שתיווצר במהלך העבודה, ככל האפשר.
 4. זיהוי ומיפוי חומרים המפורטים בחלק ג' באתר העבודה שעלולים לזהם את הפסולת, לרבות הערכת כמויותיהם, תכנון פעולות ההסרה וההפרדה שלהם באתר הבנייה, ואמצעים שיינקטו למניעת זיהום.
 5. זיהוי ומיפוי חומרים המפורטים בחלק ד', לרבות הערכת כמויותיהם, תכנון פעולות ההסרה וההפרדה שלהם באתר הבנייה, ככל האפשר, לשם מיחזור באתר או לשם פינויים למיחזור או לשימוש חוזר, ואם הדבר אינו אפשרי – לסילוק.
 6. תוכנית להפרדה במקור ופינוי של פסולת אריזות כהגדרתה בחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011.²⁷
 7. תוכנית לפינוי הפסולת מאתר העבודה, לפי סוגיה, וכן פירוט המובילים המורשים ואתרי הטיפול בפסולת שאליהם תפונה, בפירוט המועדים הצפויים.
- חלק ג': סוגי חומרים שיש לזהות טרם תחילת עבודה של הריסה או שיפוץ בנייה קיימת ולהסירם בנפרד**

1. אסבסט.
2. חומרים מסוכנים מאוחסנים, לרבות במערכות קירור.
3. לוחות צמנט מרוכבים.
4. חומרים מעכבי בעירה ברכיבים בנויים.
5. חומרי בידוד.
6. חומרי איטום, כגון זפת.
7. שיש מלאכותי.
8. חומרים מסוכנים ברכיבים בנויים העלולים להשתחרר בתהליך ההריסה או בתהליכי טיפול בפסולת, כגון חומרים לחיסון עץ.

חלק ד': סוגי חומרים ורכיבים שיש להפריד במקור, ככל האפשר באתר הבנייה

1. עודפי עפר.
2. אספלט.
3. בטון ומוצריו, בלוקים, אריחים, קרמיקה, רעפים, אבן.
4. פסולת אלקטרונית, לרבות פסולת ציוד וסוללות, וכן רכיבים חשמליים ואלקטרוניים המותקנים במבנה, גופי תאורה ונורות להט.
5. זכוכית.
6. פלסטיק.
7. גבס.
8. עץ ומוצרי עץ.
9. מתכות ומוצרי מתכת, לרבות קונסטרוקציות פלדה, פרופילי אלומיניום ומתכות אחרות, קורות, דלתות ומעליות.
10. ריהוט וציוד ניד.

²⁷ ס"ח התשע"א, עמ' 278.

תוספת שישית

(סעיף 13).

23. בפקודת המכרות²⁸, חלק י"ד – בטל.
תיקון פקודת המכרות – מס' 15
24. בחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח-2008²⁹, בתוספת, במקום פרט 8 יבוא:
"8. עבירות לפי סעיף 13(א)(2) ו-13(ב)(1), (א3), (ג4), (ד4), (ח4), (ט4), (ז4), (י4), (יט4) ו-13(ג)(1), (א1) ו-13(3), וסעיף 15 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984".
תיקון חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א-2011³⁰, בתוספת השנייה, אחרי פרט 2 יבוא:
"3. פרק ב' לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984".
26. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000³¹, בתוספת הראשונה –
(1) בפרט 23, במקום פרט משנה (9) יבוא:
"(9) החלטה של רשות לפי חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984³², למעט החלטה בעניין עיצום כספי";
(2) בפרט 32, אחרי פרט משנה (12) יבוא:
"(13) החלטה של המנהל לפי פרק ז' לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984".
27. בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000³³, בתוספת הראשונה, אחרי פרט (ח18) יבוא:
"(18ט) עבירות לפי סעיף 13(ג)(1) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, למעט עבירות לפי סעיפים קטנים (ב)(4) או (5) או (ג)(1) המנויות בסעיף כאמור";
28. (א) תחילתו של חוק זה 18 חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה); ואולם –
(1) תחילתו של סעיף 7כט לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה – שלוש שנים מיום פרסומו של חוק זה (להלן – יום הפרסום);
(2) תחילתו של סעיף 24, לעניין עבירות לפי סעיף 13(ב)(3) ו-13(ג)(1) ו-13(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה – ביום הפרסום.
(ב) השר להגנת הסביבה, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי, בצו, לדחות את יום התחילה או את המועדים כאמור בפסקאות (1) או (2) שבסעיף קטן (א), כולם או חלקם, בתקופה שלא תעלה על שנה, אם מצא כי הדבר נדרש לשם היערכות ליישום הוראות חוק זה.
29. קבעה רשות מקומית, ערב יום הפרסום, חוק עזר לעניין פעולה בפסולת שהיא פסולת בניין, שהוראותיו הן בסטייה מהוראות חוק זה, רשאית היא, בתוך שנה מיום הפרסום, לבקש מהשר להגנת הסביבה ומשר הפנים אישור לחוק העזר; אושר חוק העזר, יפרסם השר להגנת הסביבה הודעה על כך ברשומות; לא ביקשה הרשות המקומית אישור כאמור או שלא ניתן אישור השרים כאמור עד יום התחילה, יפקע תוקפן של הוראות חוק העזר שהן בסטייה מהוראות חוק זה ביום התחילה.

²⁸ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 910, (א) 938; ס"ח התשפ"ד, עמ' 150.

²⁹ ס"ח התשס"ח, עמ' 534; התשע"ז, עמ' 502.

³⁰ ס"ח התשע"א, עמ' 738; התשפ"ה, עמ' 883.

³¹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשפ"ו, עמ' 799.

³² ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

³³ ס"ח התש"ס, עמ' 293; התשפ"ד, עמ' 787.

(א) בסעיף זה, "עוסק קיים" – עוסק בפסולת כהגדרתו בחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, אשר החזיק ערב יום התחילה ברישון עסק או בהיתר זמני מכוח חוק רישון עסקים, התשכ"ח-1968, לענין אותה פעילות בפסולת.

(ב) על אף האמור בסעיף 7א לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, בעל כלי אצירה או בעל רכב להובלת פסולת הטעון רישום לפי חוק זה, אשר הגיש בקשה לרישום במרשם לפי הוראות חוק זה בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, רשאי לעשות פעולה בכלי האצירה או ברכב שבבעלותו, דרך עיסוק, אף אם טרם ניתנה החלטת הממונה כהגדרתו בחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, בבקשה לרישום, ובלבד שכלי האצירה או הרכב נושאים אמצעי איכון ובקרה לפי הוראות סעיף 7ז לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.

(ג) על אף האמור בסעיפים 17 ו-17כז לחוק העיקרי, כנוסחם בחוק זה, עוסק קיים רשאי לעסוק בפסולת לפי רישון העסק או ההיתר הזמני שבידו בתקופה שמיום התחילה ועד למועד מתן החלטה בבקשה לרישון לפי חוק זה, גם אם תם תוקפו של רישון העסק, ובלבד שהגיש בקשה לקבלת רישון לפי חוק זה שישה חודשים לפחות לפני תום תוקפו של הרישון.

(ד) על אף האמור בסעיף 7כו לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, הממונה רשאי לתת רישון מפעיל לעוסק קיים, אף אם לא התקיימו בו התנאים למתן רישון לפי סעיף קטן (א)(2) עד (4) של הסעיף האמור, ובלבד שייקבעו ברישון תנאים לשם הבטחת התקיימות התנאים לפי הסעיף האמור בתוך שנה ממועד קבלת הרישון; הממונה, בהתייעצות עם הממונה על התחרות לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988,³⁴ רשאי לקבוע הגבלות ותנאים נוספים שיחולו על המבקש לשם הבטחת התקיימות התנאים לפי הסעיף האמור; בסעיף זה, "הממונה" ו"רישון מפעיל" – כהגדרתם בחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.

בתקופה של שנתיים מיום התחילה (להלן – תקופת הוראת השעה), יקראו את סעיף 12ב לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, כך:

- (1) בסעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ד), בכל מקום, במקום "שוטר או מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה" יבוא "שוטר, מפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה או פקח שיטור מקומי";
- (2) בסעיף קטן (ה), במקום "לשוטר או למפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה" יבוא "לשוטר, למפקח שמונה לפי חוק הגנת הסביבה או לפקח שיטור מקומי";
- (3) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) לא יעשה פקח שיטור מקומי שימוש בסמכויות לפי סעיף זה אלא לאחר שהתקיימו כל אלה:

- (1) נוסף על הכשרתו לפי סעיף 3(א)(2) לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח-2008,³⁵ הוא עבר הכשרה לעניין דרך הפעלת הסמכויות לפי סעיף זה, כפי שהורה השר לביטחון לאומי או מי שהוא הסמיך לעניין זה;
- (2) התקיימו כל התנאים להפעלת סמכויות פקח שיטור מקומי לפי סעיף 11 לחוק מערכי אכיפה מקומיים;
- (3) הרשות המקומית שבתחום שיפוטה פועל פקח שיטור מקומי לפי סעיף זה מפעילה מערך אכיפה מקומי בהתאם להוראות חוק מערכי אכיפה מקומיים שנתיים לפחות.

³⁴ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

³⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 534.

(ז) בסעיף זה –

”חוק מערכי אכיפה מקומיים” – חוק מערכי אכיפה מקומיים, התשע”א–2011;³⁶

”פקח שיטור מקומי” – כהגדרתו בחוק מערכי אכיפה מקומיים.”

תיקון חוק מערכי
אכיפה מקומיים –
הוראת שעה –
מס' 19

32. בתקופת הוראת השעה יקראו את חוק מערכי אכיפה מקומיים, התשע”א–2011,³⁷ כך שאחרי סעיף 13א יבוא:

13ב. לשם ביצוע פעולות פיקוח ואכיפה של הרשויות המקומיות
רכב לשם הגנת
הסביבה – הוראת
שעה
בעבירות לפי חוק שמירת הניקיון, התשמ”ד–1984,³⁸ שבתחום
אחריותן, רשאי פקח שיטור מקומי להפעיל סמכות עיכוב רכב
לפי סעיף 12 לחוק האמור.”

בנימין נתניהו
ראש הממשלה
עידית סילמן
השרה להגנת הסביבה

יצחק הרצוג
נשיא המדינה
אמיר אוחנה
יושב ראש הכנסת

³⁶ ס”ח התשע”א, עמ’ 1057.

³⁷ ס”ח התשע”א, עמ’ 1057; התשפ”ה, עמ’ 728.

³⁸ ס”ח התשמ”ד, עמ’ 142.

